

LATVIJAS REPUBLIKAS
AIZSARDZĪBAS MINISTRIJA

2011. gada publiskais pārskats

SATURS

Aizsardzības ministrijas valsts sekretāra ievads	4
1. nodaļa. Aizsardzības ministrijas darbības vispārīgs raksturojums	6
1.1. Aizsardzības ministrijas juridiskais statuss	6
1.2. Politikas jomas, funkcijas un uzdevumi	6
1.3. Darbības virzieni, prioritātes, budžeta programmas	7
1.4. 2011. gada galvenie uzdevumi	8
1.5. Aizsardzības ministrijas padotībā esošās iestādes	8
2. nodaļa. Aizsardzības ministrijas finanšu resursi un darbības rezultāti	9
2.1. Aizsardzības ministrijas budžeta finansējums un tā izlietojums	9
2.2. Aizsardzības nozares attīstības virzieni	13
Aizsardzības politika	13
Latvijas aizsardzības spēju stiprināšana	16
NATO kolektīvās aizsardzības principu stiprināšana	17
Ieguldījums starptautiskajā drošībā	18
Dalība starptautiskajās operācijās	20
Nemilitāro kravu tranzīts uz Afganistānu	22
2.3. Ģeotelpiskās informācijas politikas plānošana	22
2.4. Normatīvo aktu izstrāde valsts aizsardzības nozarē	24
2.5. Nodrošinājuma politika	27
2.6. Zinātniskās pētniecības darbības koordinēšana	31
2.7. Militārā izglītība un svešvalodu apmācība	31
2.8. Novērtējums par stratēģijas ieviešanu	33
2.9. Iestādes vadības un darbības uzlabošanas sistēmas	33
2.10. Aizsardzības ministrijas padotības iestāžu, t.sk. Nacionālo bruņoto spēku, darbības galvenie virzieni un rezultāti	34
Valsts aģentūra «Latvijas Kara muzejs»	34
Valsts aģentūra «Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūra»	37
Rekrutēšanas un Jaunsardzes centrs	40
Valsts aizsardzības militāro objektu un iepirkumu centrs	43
Militārās izlūkošanas un drošības dienests	45
Nacionālie bruņotie spēki	46
3. nodaļa. Aizsardzības ministrijas personāls	51
4. nodaļa. Komunikācija ar sabiedrību	52
4.1. Sabiedrības informēšanas un izglītošanas pasākumi	52
4.2. Sadarbība ar nevalstisko sektoru	54
5. nodaļa. Aizsardzības ministrijas 2012. gada plāns	55
5.1. 2011. gadā uzsāktie pasākumi, kuri tiks turpināti	55
5.2. 2012. gada galvenie uzdevumi un pasākumi	58
5.3. 2012. gadā plānotie sadarbības projekti un pētījumi	59
5.4. Aizsardzības ministrijas 2012. gada budžets	59

Aizsardzības ministrijas valsts sekretāra ievads

Godātie lasītāji!

2011. gads Aizsardzības ministrijai (AM) bija īpašs gads — tās pastāvēšanas 20. gadadiena. Atskatoties uz ministrijas darbību kopš tās izveides 1991. gadā, jāsecina, ka šie divdesmit gadi viennozīmīgi ir bijuši straujas attīstības un izaugsmes laiks. Aizsardzības nozare ir pierādījusi, ka spēj rūpēties gan par Latvijas aizsardzību un tās iedzīvotāju drošību, gan sekmīgi darboties

NATO kolektīvās aizsardzības sistēmā, kas sniedz mūsu valstij starptautiskas drošības garantijas.

Galvenie aizsardzības nozares darbības virzieni saskaņā ar Aizsardzības nozares vidēja termiņa stratēģiju 2011.—2014. gadam aizvadītajā gadā bija — valsts aizsardzība un valsts aizsardzības politikas realizācija, Latvijas militārās vēstures izpēte un saglabāšana, jaunatnes patriotiskā audzināšana, valsts kartogrāfijas sistēmas uzturēšana un militārā kartēšana, kā arī atvaļināto militārpersonu sociālā nodrošināšana.

Aizsardzības nozares darbības prioritātes 2011. gadā bija dalība starptautiskajā operācijā Afganistānā un NATO Reaģēšanas spēkos, kas ļāva karavīriem gūt vērtīgu pieredzi militārajā jomā. Nozīmīgs uzdevums bija militāro mācību organizēšana ar sabiedroto valstu vienību līdzdalību, kas ļāva gan uzturēt Nacionālo bruņoto spēku (NBS) kaujas spējas, gan novērtēt vienību sagatavotību un spēju pildīt savus uzdevumus, sadarbojoties ar NATO dalībvalstu

bruņotajiem spēkiem. Viena no prioritātēm bija lielākā aizsardzības spēju attīstības projekta — NBS bāzes «Lielvārde» lidlauka — attīstība NATO drošības investīciju programmas ietvaros, kas paredz izveidot nacionālajām un NATO prasībām atbilstošu un daudzfunkcionālu militāro bāzi. Prioritārs uzdevums bija arī atbalsta sniegšana civilās aizsardzības institūcijām, piemēram, ārkārtējo situāciju izraisīto seku un postījumu likvidēšanā, meklēšanas un glābšanas darbu veikšanā.

Jāpiemin, ka aizvadītajā gadā tika izstrādāts valsts aizsardzības plānošanas pamatdokuments — jauna Valsts aizsardzības koncepcija, kuru 2012. gadā paredzēts apstiprināt parlamentā. Lai vērstu sabiedrības uzmanību uz aizsardzības nozarē notiekošajiem procesiem, kā arī aptvertu pēc iespējas plašāku viedokļu spektru, Valsts aizsardzības koncepcijas projekta apspriešanā tika iesaistīta arī Latvijas sabiedrība.

Ikgadējais gada publiskais pārskats sniedz ieskatu jau minētajos un vēl citos aizsardzības nozares darbības virzienos un

rezultātos, savukārt izvērstāka informācija interesentiem gūstama AM interneta mājaslapā www.mod.gov.lv, NBS mājaslapā www.mil.lv, kā arī militārajā medijā www.sargs.lv — militārās informācijas portālā, kurā ir pieejamas ziņas un viedokļi par aizsardzības nozares aktualitātēm Latvijā un pasaulē, tostarp starptautiskajās operācijās.

Ar lepnumu vērtēju aizvadīto darba gadu, kura laikā sekmīgi īstenoti valsts aizsardzības struktūrām uzticētie uzdevumi. Tas ir aizsardzības nozares darbinieku un karavīru godprātīgi un profesionāli veiktā darba rezultāts. Vēlos pateikties visiem aizsardzības nozarē strādājošajiem un dienotājiem par apzinīgi un kvalitatīvi veikto darbu un ieguldījumu valsts aizsardzības spēju stiprināšanā.

Valsts sekretārs
Jānis Sārts

2012. gada maijā

1. Aizsardzības ministrijas darbības vispārīgs raksturojums

1.1. Aizsardzības ministrijas juridiskais statuss

Aizsardzības ministrija (AM) ir vadošā valsts pārvaldes iestāde valsts aizsardzības nozarē. Ministrija ir augstākā iestāde tās padotībā esošajām valsts pārvaldes iestādēm.

Ministrijas darbu vada aizsardzības ministrs, savukārt administratīvo darbu vada un ministrijas funkciju izpildi nodrošina valsts sekretārs. Saikni starp ministru un Saeimu nodrošina parlamentārais sekretārs.

Ministrijas administratīvo vadību 2011. gadā nodrošināja trīs valsts sekretāra vietnieki

(administratīvos un juridiskos jautājumos, nodrošinājuma jautājumos, finanšu jautājumos), izpilddirektors militāro spēju attīstības jautājumos, politiskais direktors — departamenta direktors, desmit departamentu direktori un seši patstāvīgo nodaļu vadītāji.

1.2. Politikas jomas, funkcijas un uzdevumi

AM ir vadošā valsts pārvaldes iestāde valsts aizsardzības nozarē. Ministrija izstrādā valsts aizsardzības politiku, organizē un koordinē valsts aizsardzības politikas īstenošanu, valsts politikas īstenošanu ģeodēzijas, kartogrāfijas un ģeotelpiskās informācijas jomā, kā arī valsts politikas īstenošanu militārās izglītības un zinātnes jomā. Ministrija arī plāno NBS vidēja un ilgtermiņa spēju attīstību — infrastruktūru,

Godasardzes rotas karavīri godasardzē pie Valsts prezidenta pils

personālu, finanses un nodrošinājumu ar materiāltehniskajiem līdzekļiem.

Lai izpildītu šīs funkcijas, ministrija veic šādus uzdevumus:

- nodrošina NBS attīstību un atbilstību Ziemeļatlantijas līguma organizācijas (NATO) noteiktajām militārajām spējām;
- sagatavo militāro draudu analīzi, izstrādā valsts aizsardzības koncepciju un valsts aizsardzības plānu, NBS attīstības plānu, NBS mobilizācijas plānu un uzņēmējvalsts atbalsta plānu;
- nodrošina valsts aizsardzībā iesaistītā personāla pārvaldes un militārās izglītības politikas izstrādi;
- piedalās NATO, Eiropas Savienības un citu starptautisko drošības un aizsardzības organizāciju drošības un valsts aizsardzības politikas veidošanā;
- nodrošina divpusējo un daudzpusējo valstu sadarbību atbilstoši valsts aizsardzības politikas prioritātēm;
- nodrošina Latvijas līdzdalību starptautiskajos drošības un aizsardzības pasākumos;
- vada NBS mobilizāciju un to ārvalstu bruņoto spēku piesaistišanu, par kuru atbalsta nepieciešamību lēmis Ministru kabinets;
- izstrādā valsts aizsardzības tehniskā nodrošinājuma un apgādes pamatnostādnes, nosaka NBS politiskās vadlīnijas, kā arī izstrādā konceptuālos dokumentus nodrošinājuma un apgādes jomā;
- veido politiku karavīru sociālo garantiju jautājumos un normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā nodrošina NBS personālsastāvam sociālās garantijas;

- normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā izsniedz ārvalstu bruņotajiem spēkiem atļauju bruņojuma ieviešanai Latvijas Republikā vai izvešanai no tās, uzskaita un kontrolē ievesto bruņojumu;
- normatīvajos aktos noteiktos gadījumos un kārtībā izsniedz atļaujas (licences) atsevišķu veidu komercdarbībai;
- nodrošina normatīvo aktu projektu izstrādi, kā arī nozares metodisko vadību un pārraudzību ģeodēzijas un kartogrāfijas jomā;
- izstrādā jaunatnes militāri patriotiskās audzināšanas politikas pamatnostādnes;
- koordinē sadarbību ar zinātniskām organizācijām valsts aizsardzības jomā;
- izstrādā pamatnostādnes sabiedrības informēšanai par valsts aizsardzības un starptautiskās drošības politikas jautājumiem.

1.3. Darbības virzieni, prioritātes, budžeta programmas

2011. gadā AM turpināja strādāt saskaņā ar Aizsardzības nozares vidēja termiņa stratēģiju 2011.—2014. gadam, kas paredz aizsardzības nozares uzdevumu īstenošanu samazināta finansējuma apstākļos. Galvenie aizsardzības nozares darbības virzieni bija valsts aizsardzība un valsts aizsardzības politikas realizācija, atbalsts sabiedrībai, Latvijas militārās vēstures izpēte un saglabāšana, jaunatnes patriotiskā audzināšana, valsts kartogrāfijas sistēmas uzturēšana un militārā kartēšana, kā arī atvaļināto militārpersonu sociālā nodrošināšana.

No galvenajām darbības prioritātēm aizvaiditajā gadā izdalāmas:

- dalība starptautiskajā operācijā Afganistānā un NATO Reaģēšanas spēkos, nodrošinot līdz 175 karavīru pastāvīgu klātbūtni starptautisko operāciju rajonos;
- NBS bāzes «Lielvārde» lidlauka attīstība NATO drošības investīciju programmas ietvaros;
- militāro mācību organizēšana ar sabiedroto valstu vienību līdzdalību NBS kaujas spēju uzturēšanai;
- atbalsta sniegšana sabiedrībai.

2011. gadā AM budžets bija sadalīts 12 budžeta programmās:

- Valsts drošības aizsardzība;
- Kara muzejs;
- Nacionālie bruņotie spēki;
- Ģeodēzija un kartogrāfija;
- Valsts aizsardzības politikas realizācija;
- Militārpersonu pensiju fonds;
- Aizsardzības īpašumu pārvaldīšana;
- Jaunsardzes centrs;
- Militārie un aizsardzības pārstāvji ārvalstīs;
- Eiropas Reģionālās attīstības fonda projektu un pasākumu īstenošana;
- Pārējās ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansētie projekti;
- Līdzekļu neparedzētiem gadījumiem izlietojums.

1.4. 2011. gada galvenie uzdevumi

Galvenie aizsardzības nozares uzdevumi 2011. gadam bija:

- nodrošināt Latvijas līdzdalību NATO starptautiskajā operācijā Afganistānā, sabalansējot militāro un civilo iesaisti;
- turpināt iesāktās reformas aizsardzības nozarē, meklējot pēc iespējas efektīvāku finanšu līdzekļu, cilvēkresursu un infrastruktūras izmantošanu;
- turpināt NBS struktūras optimizāciju, maksimāli saglabājot bruņoto spēku kaujas spējīgo personālsastāvu un samazinot administratīvo aparātu, kā arī vadības elementus;
- stiprināt kopējo Baltijas valstu militāro spēju attīstību Baltijas valstu sadarbības projektu aizsardzības ietvaros;
- meklēt iespējas karavīru sociālās labklājības paaugstināšanai un motivācijas uzturēšanai;
- sniegt atbalstu Zemessardzei, lai tā turpinātu aktīvi veikt Latvijas pilsoņu piesaistišanu un sagatavošanu valsts aizsardzībai.

1.5. Aizsardzības ministrijas padotībā esošās iestādes

AM padotības iestādes 2011. gadā bija:

- valsts aģentūra «Latvijas Kara muzejs»;
- valsts aģentūra «Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūra»;
- Rekrutēšanas un Jaunsardzes centrs;
- Valsts aizsardzības militāro objektu un iepirkumu centrs;
- Militārās izlūkošanas un drošības dienests.

Aizsardzības ministram ir pakļauts NBS komandieris.

2. Aizsardzības ministrijas finanšu resursi un darbības rezultāti

2.1. Aizsardzības ministrijas budžeta finansējums un tā izlietojums

Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums

Aizsardzības ministrijai no valsts pamatbudžeta līdzekļi tiek piešķirti, pamatojoties uz likumu par valsts budžetu kārtējam gadam, un tie sastāv no:

- dotācijas no vispārējiem ieņēmumiem;
- ieņēmumiem no maksas pakalpojumiem un citiem pašu ieņēmumiem;
- ārvalstu finanšu palīdzības;
- transfertiem.

Aizsardzības ministrijas valsts budžeta finansējums un tā izlietojums (Ls)

Nr. p. k.	Finanšu līdzekļi	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			Plāns	Faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	140 568 369	154 877 614	146 233 264
1.1.	Dotācija no vispārējiem ieņēmumiem	132 180 375	146 322 048	141 231 552
1.2.	Maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	1 153 591	1 385 211	960 452
1.3.	Ārvalstu finanšu palīdzība	7 234 403	7 170 355	4 041 260
1.4.	Transferti	0	0	0
2.	Izdevumi (kopā)	137 744 155	158 084 245	148 778 742
2.1.	Uzturēšanas izdevumi (kopā)	125 955 482	129 450 094	128 729 538
2.1.1.	Subsīdijas un dotācijas, un sociālie pabalsti	6 237 896	6 462 535	6 462 033
2.1.2.	Starptautiskā sadarbība	5 112 146	3 921 442	3 829 283
2.1.3.	Pārējie uzturēšanas izdevumi	114 605 440	119 066 117	118 438 222
2.2.	Kapitālie izdevumi	11 788 673	28 634 151	20 049 204

Aizsardzības ministrijas pārskata gada budžeta programmas

Programmas kods	Programmas nosaukums	Budžets (Ls)
06.00.00.	Valsts drošības aizsardzība	4 681 118
12.00.00.	Kara muzejs	675 894
22.00.00.	Nacionālie bruņotie spēki	98 716 498
28.00.00.	Ģeodēzija un kartogrāfija	1 908 285
30.00.00.	Valsts aizsardzības politikas realizācija	8 606 814
31.00.00.	Militārpersonu pensiju fonds	5 760 573
33.00.00.	Aizsardzības īpašumu pārvaldīšana	8 733 253
34.00.00.	Jaunsardzes centrs	903 341
35.00.00.	Militārie un aizsardzības pārstāvji ārvalstīs	3 642 429
62.00.00.	Eiropas Reģionālās attīstības fonda projektu un pasākumu īstenošana	492 089
73.00.00.	Pārējie ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansētie projekti	19 024 651
99.00.00.	Līdzekļu neparedzētiem gadījumiem izlietojums	1 732 669

Valsts budžeta

ilgtermiņa saistību projekti

Valsts budžeta ilgtermiņa saistību projektiem

2011. gadā kopsummā izlietoti 32,03 miljoni latu no AM kopējā budžeta, t.sk. ieņēmums starptautiskajās organizācijās — 3,76 miljoni latu.

2011. gadā AM ir īstenojuši piecus valsts budžeta ilgtermiņa saistību projektus.

Projekts	Pārskata gadā (milj. Ls)
NBS sakaru sistēmas attīstība	2,49
Valsts kartogrāfijas sistēmas izveide	0,03
Jūras spēku pretminu kuģu iegāde	5,62
Jūras spēku patruļkuģu būve	2,90
NBS ilgtermiņa līgumi	17,23

Programma

«Valsts drošības aizsardzība»

Saskaņā ar Valsts drošības iestāžu likuma 24. panta 5. punktu un 2004. gada 26. oktobra MK noteikumu Nr. 887 «Valsts noslēpuma objektu saraksts» 2.5.1. punktu, informācija par šo programmu ir slepena.

Programma «Kara muzejs»

No programmas «Kara muzejs» tiek finansēta valsts aģentūras «Latvijas Kara muzejs» darbība un likuma «Latvijas Republikas valdības un Krievijas Federācijas valdības vienošanās par Latvijas apbedījumu statusu Krievijas Federācijas teritorijā un Krievijas apbedījumu statusu Latvijas teritorijā» izpilde.

Programma

«Nacionālie bruņotie spēki»

Programmā iekļauts finansējums Nacionālajiem bruņotajiem spēkiem — NBS administrēšanai, vispārējām vienībām, Gaisa spēku aviācijas bāzei, Jūras spēku flotilei, Sauszemes spēku kājnieku brigādei, Latvijas Nacionālajai aizsardzības akadēmijai, Nodrošinājuma pavēlniecībai, Mācību vadības pavēlniecībai, starptautisko operāciju un NBS personālsastāva centralizētajam atalgojumam, Zemessardzei.

Programma «Ģeodēzija un kartogrāfija»

Programmas finansējums piešķirts v/a «Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūra» funkciju veikšanai.

Programma

«Valsts aizsardzības politikas realizācija»

Programmā iekļauts finansējums valsts aizsardzības administrēšanai, dalības NATO pasākumu finansēšanai un iemaksām starptautiskajās organizācijās.

Programma

«Militārpersonu pensiju fonds»

Programmas uzdevums ir nodrošināt pensiju izmaksu atvaļinātām militārpersonām, valsts obligātās apdrošināšanas izmaksas, kā arī pabalstu un piemaksu piešķiršanu atbilstoši spēkā esošajai likumdošanai.

Programma

«Aizsardzības īpašumu pārvaldīšana»

No programmas tiek finansēta Valsts aizsardzības militāro objektu un iepirkumu centra darbība, kā arī AM remonts, būvniecība, valsts militārās aizsardzības objektu apsaimniekošana, iepirkumu procedūru veikšana AM, tās padotības iestāžu un NBS vajadzībām.

Programma

«Jaunsardzes centrs»

No programmas tiek finansēta Rekrutēšanas un Jaunsardzes centra darbība, t.sk. Jaunsardzes kustība, sabiedrības informēšanas funkcija un atbalsta Latvijas aizsardzības politikai veicināšana.

Programma «Militārie un aizsardzības pārstāvji ārvalstīs»

Programmā iekļauts finansējums Latvijas aizsardzības atašeju un pārstāvju, kā arī NBS militāro pārstāvju un NBS militāro pārstāvniecību tehnisko darbinieku darbības nodrošināšanai.

Programma «Eiropas Reģionālās attīstības fonda projektu un pasākumu īstenošana»

No programmas tiek finansēta valsts ģeotelpisko pamatdatu informācijas infrastruktūras izveide atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes 2007. gada 14. marta direktīvai 2007/2/EK (INSPIRE direktīva).

Programma «Pārējie ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansētie projekti»

No programmas tiek finansēta NATO Drošības investīciju programma Lielvārdes militārā lidlauka rekonstrukcijai atbilstoši NATO prasībām.

Projekta īstenošanas rezultātā tiks izveidots NATO un nacionālajām prasībām atbilstošs lidlauks, kā arī mūsdienīga un daudzfunkcionāla militārā bāze, kas nepieciešama, lai NBS varētu pildīt savus uzdevumus valsts aizsardzības nodrošināšanai.

Programma «Līdzekļu neparedzētiem gadījumiem izlietojums»

Programma izveidota, pamatojoties uz Ministru kabineta un Finanšu ministrijas rīkojumiem. Finanšu līdzekļu pārdale veikta no valsts budžeta programmas «Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem». Finansējums novirzīts:

- Latvijas Republikas un Krievijas Federācijas valsts robežas aerofotografēšanas darbiem un iegūto datu apstrādei, robežlinijas iezīmēšanai dabā ar pagaidu robežzīmēm un tehnisko darba grupu nodrošināšanai;
- lai segtu izdevumus par ārkārtējās situācijas likvidēšanu (NBS, izmantojot speciālo militāro tehniku, sniedza atbalstu akciju sabiedrībai «Sadales tīkls» vētras seku likvidēšanā);
- lai nodrošinātu Jūras novērošanas sistēmas projekta ieviešanas termiņa pagarināšanu un administrācijas izdevumu palielināšanu;
- lai nodrošinātu apsardzi personai, kas bijusi ievēlēta par Valsts prezidentu;
- lai kompensētu izdevumus par plūdu novēršanas un plūdu seku likvidēšanas pasākumos izmantotajiem resursiem;
- izdevumu segšanai par elektromagnētiskās saderības nodrošināšanas pakalpojumiem 2011. gadā.

2.2. Aizsardzības nozares attīstības virzieni

Aizsardzības politika

Valsts aizsardzības koncepcija

2011. gadā AM, ņemot vērā Saeimas jauno sasaukumu, izstrādāja jaunu Valsts aizsardzības koncepciju (VAK), kura 2012. gadā apstiprināta parlamentā.

Lai vērstu sabiedrības uzmanību uz aizsardzības jomā notiekošajiem procesiem, kā arī aptvertu pēc iespējas plašāku viedokļu spektru, pirmo reizi vēsturē VAK projekta apspriešanā tika iesaistīta arī Latvijas sabiedrība. 2011. gadā AM uzsāka publisku diskusiju sēriju, kurā viedokļus pauda aizsardzības un drošības politikas eksperti un nozares speciālisti. Publiskās diskusijas tika izvērstas ne tikai Rīgā, bet arī citās Latvijas pilsētās, piemēram, Valmierā un Jelgavā, tādējādi veicinot arī reģionu ieguldījumu VAK izstrādē.

Aizsardzības ministrijas politiskais direktors Jānis Garisons piedalās Vidzemes augstskolā organizētajā publiskajā diskusijā par Valsts aizsardzības koncepcijas projektu, 2011. gada 8. septembris

Reģionālā sadarbība

Par vienu no prioritātēm aizsardzības politikā ir izvirzīta ciešāka Baltijas valstu sadarbība un kopēju projektu īstenošana aizsardzības nozarē. Šis princips ir nostiprināts valdības deklarācijā un paredz jaunu, līdz šim nebijušu sadarbības dimensiju, kas balstās kopīgu iepirkumu izstrādē un ieviešanā. Tas ir unikāls «viedās aizsardzības» (*smart defence*) piemērs, jo, valstīm veicot vienlīdzīgu ieguldījumu projektā, ar ierobežotiem līdzekļiem iespējams panākt efektīvāku mērķu sasniegšanu, kas nebūtu pa spēkam, darbojoties atsevišķi. Šis ir īpaši veiksmīgs risinājums samazināta aizsardzības budžeta periodā.

2011. gadā Baltijas valstu aizsardzības ministru komitejas sanāksmēs ministri vienojās par ciešāku integrāciju apmācību, iepirkumu un spēju attīstības jomās, kā arī kopēju rotāciju NATO Ātrās reaģēšanas spēkos. Baltijas apmācību iniciatīvas ietvaros plānots uzlabot esošās apmācību iespējas un radīt jaunas kopīgas mācību programmas. Attiecībā uz kopīgu iepirkumu īstenošanu nolemts izveidot darba grupas, kas izstrādās specifikācijas noteiktu kategoriju iepirkumiem.

Pērn Baltijas valstu aizsardzības ministri parakstīja kopīgu paziņojumu un saprašanās memorandu par kopīgu gaisa patrulēšanas izdevumu segšanu, kā arī grozījumus saprašanās memorandā par Baltijas aizsardzības koledžu (*BALTDEFCOL*). Baltijas valstis joprojām sadarbojas arī Baltijas

valstu jūras eskadras (*BALTRON*) un Baltijas gaisa telpas novērošanas sistēmas (*BALTNET*) projektā.

Baltijas valstu aizsardzības ministri paraksta komunikē par Baltijas valstu jaunajiem izaicinājumiem un sadarbību aizsardzības jomā, 2011. gada 26. maijs

Aizvadītajā gadā Baltijas valstu aizsardzības un ārlietu ministrijas aktīvi sadarbojās, lai NATO samītā Čikāgā 2012. gada maijā tiktu panākta vienošanās par ilgtermiņa risinājumu Baltijas valstu gaisa telpas patulēšanā.

Ciešākas sadarbības veicināšana reģionā Baltijas un Ziemeļeiropas valstu starpā nemainīgi ir viena no aizsardzības nozares prioritātēm. Vienota izpratne un kopīga interešu aizstāvēšana plašākos forumos sniedz lielākas iespējas ietekmēt notiekošos procesus Latvijai vēlamajā virzienā. Ir uzsākts izvērtējums, kādos projektos var notikt padziļināta sadarbība, t.i., sākot ar kopējās izpratnes veidošanu par stratēģiskiem drošības politikas jautājumiem un beidzot ar kopīgu vienību veidošanu. Baltijas — Ziemeļeiropas valstu sadarbība nodrošina iespēju reģiona valstu pozīciju

koordinēšanai, ļaujot paust saskaņotu nostāju un labāk aizstāvēt viedokli NATO un ES līmenī. Nākotnē šī sadarbība paver iespējas attīstīt labāku bruņoto spēku savietojamību, kā arī ekonomēt resursus, kopīgi plānojot mācības, infrastruktūras izmantošanu un iepirkumus.

2011. gadā Latvija pievienojās Ziemeļeiropas valstu aizsardzības sadarbības iniciatīvai «*Nordefco*», kuras mērķis ir stiprināt dalībvalstu aizsardzību un veicināt efektīvu kopīgo lēmumu pieņemšanu. Iniciatīvas paplašināšana Baltijas valstu virzienā ir nozīmīgs reģionālās integrācijas panākums. «*Nordefco*» ietvaros ir uzsākta sadarbība veterānu politikas jomā un notiek regulāra informācijas apmaiņa starp Baltijas valstīm un Ziemeļeiropas valstīm, kuras mērķis ir uzlabot atbalstu veterāniem.

Latvijas karavīrs un ASV karavīrs Baltijas valstu gaisa telpā notiekošo treniņlidojumu (BRITE) laikā, 2011. gada 13. jūlijs

Divpusējā sadarbība

Latvijas galvenais ilgtermiņa stratēģiskais partneris aizsardzības jomā ir ASV. 2011. gadā ievērojams bija ASV atbalsts apgādes un militārās apmācības jomā, turpinājās arī

aktīva sadarbība ar Mičiganas Nacionālo gvardi, t.sk. uzsākot divpusējā sadarbības plāna izstrādi. Aizvadītajā gadā Latvijā norisinājās arī ikgadējās Baltijas valstu un ASV politiskās konsultācijas aizsardzības jomā.

Tradicionāli galvenās Latvijas sadarbības valstis ārpus reģiona robežām ir Vācija, Francija, Lielbritānija, Polija un NATO partnervalstis. Ir uzsāktas politiskās konsultācijas arī starp Baltijas un Ziemeļeiropas valstīm un Lielbritāniju, Vāciju, Poliju, Nīderlandi un ASV.

Aizsardzības ministra Dr. Arta Pabriks tikšanās ar Francijas Aizsardzības gaisa spēku un gaisa operāciju komandieri ģenerāli Antuanu Nogje, 2011. gada 2. septembris

Eiropas Savienības kopējā drošības un aizsardzības politika

Eiropas Savienības (ES) kopējās drošības un aizsardzības politikas dienaskārtībā aizvadītajā gadā dominēja divi jautājumi. Pirmais būtiskais jautājums ir par daudz nacionālo sadarbību — resursu apvienošanas un dalīšanas iniciatīvu. To veicināja pasaules ekonomiskā krīze, kā arī

ES militāro spēju uzlabošanas nepieciešamība. Šis jautājums ir aktuāls jau vairākus gadus, taču uzskatāmi šo spēju uzlabošanas nepieciešamību parādīja ES valstu dalība NATO vadītajā operācijā Lībijā 2011. gadā. Resursu apvienošanas un dalīšanas iniciatīvas kontekstā ES dalībvalstis ir aicinātas uzņemties daudznacionālo projektu vadīšanu un īstenošanu, kas dalībvalstīm ir svarīgi samazināto aizsardzības budžetu apstākļos. Nozīmīgs būs NATO Čikāgas samits 2012. gada maijā, kur ES plāno demonstrēt savu progresu šajā virzienā.

Latvija daudznacionālo projektu ietvaros ir pieteikusi vairākus ar izglītību un apmācību saistītus projektus, piemēram, ūdenslidēju apmācības un mācības nesprāgušās municijas neitralizēšanas jomā.

Otrais būtiskais jautājums, par kuru 2011. gadā tika aktīvi diskutēts, ir priekšlikums par ES pastāvīga operāciju plānošanas štāba izveidi. Daļa valstu, t.sk. arī Latvija, kurai ir liela pieredze reformu īstenošanā aizsardzības jomā, vērsa uzmanību uz nepieciešamību izvairīties no jaunu struktūru veidošanas, bet koncentrēt uzmanību tieši uz militāro spēju uzlabošanu. Šajā jautājumā tika panākts kompromiss par ES Operāciju centra izmantošanu, plānojot ES iesaisti Āfrikas ragā (apmācības misijas Somālījā un topošās misijas Āfrikas reģiona valstu krasta apsardzes spēju veidošanai). ES Operāciju centrs tika izveidots 2007. gadā, taču nekad vēl nebija izmantots.

Latvijas aizsardzības spēju stiprināšana

2011. gadā tika izstrādāts NBS ilgtermiņa attīstības plāna projekts, nosakot NBS ilgtermiņā sasniedzamās militārās spējas, nozīmīgākās attīstības programmas un minimālās militārās aizsardzības spējas. Vienlaikus tika izstrādāta militārām vajadzībām nepieciešamā pētniecības un tehnoloģiju attīstības programma.

Lai uzlabotu NBS profesionalitāti un kaujas spējas, 2011. gadā norisinājās ikgadējās mācības «*Baltic Host*», kuras katru gadu tiek organizētas kādā no trim Baltijas valstīm. Mācības «*Baltic Host*» ir kopīgs Baltijas valstu sadarbības projekts, lai uzlabotu uzņemošās valsts atbalsta plānošanas un īstenošanas spējas gan nacionālā, gan reģionālā līmenī.

Lai panāktu pēc iespējas efektīvāku finanšu līdzekļu izlietojumu, tika sekmēta Baltijas valstu sadarbība aizsardzības jomā, tiesiski nostiprinot kopējus iepirkumus un izstrādājot Baltijas valstu brigādes izveides projektu. Tādējādi tika attīstītas kopējās Baltijas valstu spējas, paredzot Baltijas valstu specializāciju.

Latvija piešķirtā finansējuma ietvaros turpināja attīstīt kolektīvās aizsardzības sistēmas stiprināšanai nepieciešamās spējas, ierobežotā apjomā izpildot NATO spēju attīstības mērķu prasības. Galvenā uzmanība tika pievērsta sauszemes spēku bataljona kaujas grupas attīstībai ar kaujas atbalsta un kaujas nodrošinājuma vienībām, Nacionālo bruņoto spēku bāzes «Lielvārde» izveidei un komandvadības un kontroles sistēmas uzlabošanai. Turpinājās izvēršamo vienību sagatavošana, kas nodrošina NBS

Sauszemes spēku kājnieku brigādes karavīri piedalās militārajās mācībās

spēju pilnvērtīgi līdzdarboties NATO operācijās.

Aizsardzības spēju stiprināšanas kontekstā norisinājās krasta apsardzes kuģu no maiņa un *SWATH* patruļkuģu būvniecība, arī Jūras novērošanas sistēmas ieviešana. Savukārt, attīstot gaisa telpas novērošanas sistēmu, notika 1. radiotehniskā posteņa infrastruktūras sagatavošana Lielvārdē, kur nākotnē tiks uzstādīts jauns trīs dimensiju radiolokācijas radars.

Jaunais krasta apsardzes SWATH klases patruļkuģis «Skrunda»

NATO kolektīvās aizsardzības principu stiprināšana

Ziemeļatlantiskās alianses spēks ir atkarīgs no tā, cik spēcīga ir katra NATO dalībvalsts individuāli. Pēdējos gados pasauli ir skārusi globālā ekonomiskā krīze — gandrīz visas NATO valstis, tostarp arī Latvija, ir bijušas spiestas būtiski samazināt izdevumus aizsardzībai, kamēr citi globāla mēroga ģeopolitiskie spēlētāji militāros izdevumus ir palielinājuši. Vienlaikus krīze Latvijai pavēra iespēju sekmīgi pabeigt vēsturē nozīmīgāko

reformu aizsardzības jomā, padarot sistēmu efektīvāku, stiprinot AM un NBS sadarbību.

Latvijas ieguldījums NATO kolektīvās aizsardzības spēju stiprināšanā primāri ir dalība starptautiskajās operācijās, tāpēc 2011. gadā netika samazināts karavīru skaits starptautiskajā operācijā Afganistānā. Vienlaikus atsevišķas apakšvienības un NBS karavīri tika sagatavoti dalībai NATO un Eiropas Savienības militāro formējumu sastāvos.

Krīze ietekmējusi katru sabiedrotā iespējas nacionālā līmenī attīstīt visu spēju spektru, kas radījis pozitīvu spiedienu daudznacionālajai sadarbībai. Tas vēl vairāk pastiprina solidaritāti. Latvijai pašai ir nepieciešams turpināt ieguldījumu kopējā drošībā, lai varētu paļauties uz alianses atbalstu sev aktuālos jautājumos. Baltijas valstīm būtisks jautājums NATO kolektīvās aizsardzības kontekstā ir Baltijas valstu gaisa telpas patruļēšanas misijas pagarināšana no 2014. gada līdz 2018. gadam. Aizvadītajā gadā norisinājās aktīvas sarunas par misijas pagarināšanas iespējām un nosacījumiem.

Aizvadītajā gadā tika panākta nozīmīga vienošanās par Latvijas Sauszemes spēku brigādes afiliāciju Dānijas divīzijā. Tādējādi tiek nodrošināta pieredzes apmaiņa starp abu valstu sauszemes spēku brigādēm, kā arī palielināta Sauszemes spēku štatu nokomplektēšana esošā NBS personāla ietvaros.

2011. gadā Latvija aktīvi iesaistījās Eiropas Savienības un NATO daudznacionālās sadarbības projektos. Tas nodrošina Latvijai un

NATO svarīgu aizsardzības spēju saglabāšanu un attīstīšanu ierobežota finansējuma apstākļos. Būtiski daudznacionālās sadarbības veicināšanā ir NATO organizētie kursi «*Steadfast/Pyramide*» un «*Steadfast/Pinnacle*», kas pērn norisinājās Latvijā. Šie kursi ir nozīmīgs solis Sabiedroto operāciju pavēlniecības komandieru un viņu personāla sagatavošanā, lai pilnveidotu vadības un kontroles iemaņas pašreizējo starptautisko operāciju plānošanā un vadīšanā.

NATO Neizplatīšanas komiteja aizsardzības formātā

2010. gadā apstiprinātā NATO Stratēģiskā koncepcija skaidri nosaka, ka viens no draudiem, kam ir nepārredzamas sekas pasaules drošības un stabilitātes ietekmēšanā, ir masu iznīcināšanas ieroču izplatība. Tuvākajā desmitgadē tas būs īpaši aktuāls jautājums pasaules nemierīgākajos reģionos.

Būtiska loma NATO politikas formulēšanā šajā jomā ir NATO Neizplatīšanas komitejai. 2011. gada 1. jūlijā Eiropas līdzpriekšsēdētāja pienākumus šajā komitejā uzņēmas Latvija. Šis komitejas darbu Latvijai paredzēts vadīt kopā ar ASV līdz 2012. gada 1. jūlijam.

Jauunie pienākumi ir pavēruši iespēju Latvijai stiprināt savu lomu NATO lēmumu pieņemšanas procesā, uzlabot ekspertīzi masu iznīcināšanas ieroču (ķīmisko, bioloģisko, radioloģisko un kodolieroču (*CBRN*)) neizplatīšanas jautājumos, kā arī veicināt

sadarbību ar ASV. Latvijas prioritātes šīs komitejas ietvaros ir cieši saistītas ar Baltijas jūras reģionu un var nest praktisku labumu gan valsts, gan visa reģiona iedzīvotājiem. Viena no prioritātēm ir kuģošanas drošības uzlabošana, mazinot masu iznīcināšanas ieroču izplatības draudus, t.sk., risinot Baltijas jūrā nogremdētās ķīmiskās municijas problēmu.

Neizplatīšanas komiteja pārauga arī virkni iniciatīvu, kas saistītas ar NATO aizsardzības spēju attīstīšanu, t.sk. daudznacionālo *CBRN* aizsardzības bataljonu, slimību novērošanas sistēmu, medicīnisko izlūkošanu, bioloģisko agentu atklāšanu un identifikāciju, kā arī mācībās gūtās pieredzes apmaiņu.

Ieguldījums starptautiskajā drošībā

Jau vairākus gadus Latvija sniedz atbalstu valstīm, kuras ir apņēmušās veikt aizsardzības nozares reformas atbilstoši NATO standartiem. AM visaktīvākā sadarbība 2011. gadā bija ar Moldovu, Gruziju, Ukrainu un Kosovu. Samazināta budžeta apstākļos AM ir spējusi saglabāt labu sadarbību ar partnervalstīm, organizējot partnervalstu drošības un aizsardzības sektora personāla apmācības, kā arī sniedzot ilgtermiņa konsultācijas par drošības un aizsardzības nozares reformām un eiroatlantiskās integrācijas jautājumiem.

2011. gadā tika turpināta aizsardzības nozares pārstāvju apmācība Baltijas aizsardzības koledžā Tartu, Igaunijā. Jau septīto

gadu Latvijas AM nerezidējošie padomnieki turpināja sadarbību ar Gruzijas AM. Pērn vairāki Gruzijas bruņoto spēku pārstāvji tika apmācīti NBS Nesprāgušās municijas neitralizēšanas skolā.

Aizvadītajā gadā turpinājās apjomīgs apmācību projekts — Jaunāko instruktoru kurss Moldovā, kurā iesaistījās NBS Instruktoru skola. Šis projekts turpinājās jau trešo gadu, 2011. gadā notika pāreja uz augstāka (seržantu) līmeņa apmācību. Projektu plānots turpināt arī 2012. gadā.

Aizvadītajā gadā darbu NATO konsultatīvajā grupā Kosovā uzsāka nākamie AM civilie padomnieki. Koordinējot atbalstu partnervalstīm un taupot līdzekļus, ar Latvijas AM aktīvu līdzdalību darbu turpināja Dienvidkaukāza un Moldovas koordinācijas forums, kas ir kļuvis par nozīmīgu mehānismu palīdzības saskaņošanai NATO partnervalstīm — Armēnijai, Azerbaidžānai, Gruzijai un Moldovai.

Gruzijas bruņoto spēku karavīru apmācība Nesprāgušās municijas neitralizēšanas skolā, 2011. gada 14. jūlijs

2011. gadā darbu veiksmīgi turpināja Ziemeļvalstu — Baltijas valstu reģionālās aizsardzības sadarbības iniciatīva, koordinējot Ziemeļeiropas valstu un Baltijas valstu sadarbību ar Ukrainu, Gruziju un Balkānu reģiona valstīm, kas izpaužās kopīgu projektu veidošanā un ekspertu — padomnieku grupu nosūtīšanā uz partnervalstīm. NATO Profesionālās attīstības programmas ietvaros Latvija aizvadītajā gadā sniedza konsultācijas Ukrainas AM par iekšējā audita jautājumiem.

Bruņojuma kontrole

2011. gadā Latvija turpināja aktīvi iesaistīties starptautisko bruņojuma kontroles līgumu saistību izpildē, veicot novērtējuma vizītes un novērtējuma lidojumu Krievijā un Baltkrievijā, piedaloties aizsardzības plānošanas informācijas apmaiņā un uzņemot citu valstu bruņojumu kontroles ekspertus.

Aizvadītajā gadā Latvijas bruņojuma kontroles eksperti Eiropas Drošības un sadarbības organizācijas (EDSO) «Vīnes dokumenta 1999» (VD 1999) ietvaros divas reizes apmeklēja Krievijas un Baltkrievijas kaujas tehnikas un militāro vienību demonstrācijas. Latvija ar Vāciju saskaņā ar Atvērto debesu līgumu veica lidojumu virs Krievijas un Baltkrievijas. Šī līguma ietvaros Baltijas valstis kopā ar Vāciju piedalījās arī treniņlidojumā.

2011. gadā Latvija uzņēma četras ārvalstu bruņojuma kontroles ekspertu grupas. Liekāko aktivitāti izrādīja Baltkrievija, kuras

pārstāvji ieradās trīs reizes — novērtējuma vizītē EDSO VD99 ietvaros, divpusējā sadarbības līguma paredzētajā inspekcijā, kā arī atbilstoši Atvērto debesu līgumam, kad Baltkrievija kopā ar Krieviju veica novērtējuma lidojumu pār Latviju. Novērtējuma lidojuma uzņemšanā Latvijai vērā ņemamu atbalstu sniedza Norvēģija. Papildus šim lidojumam Krievijas eksperti Latvijā veica arī vienu novērtējuma viziti (EDSO VD99), apskatot vairākas NBS vienības.

Aizvadītā gada nogalē — pirmo reizi kopš VD99 apstiprināšanas pirms 12 gadiem — tika apstiprināta līguma modernizētā versija («Vīnes dokuments 2011», VD 2011). Svarīgākais no jauninājumiem nosaka nepieciešamību pārskatīt dokumentu reizi piecos gados. Savukārt pārējie papildinājumi ir uzskatāmi vairāk par tehniskiem precizējumiem, kas būtiski nemainīs līdzšinējo bruņojuma kontroles kārtību.

Dalība starptautiskajās operācijās

2011. gadā Latvija ar savu militāro kontingentu turpināja piedalīties NATO vadītajā starptautiskajā operācijā Afganistānā (ISAF). Ieguldījums šajā starptautiskajā operācijā tika saglabāts 2010. gada līmenī ar vidēji 180 karavīru uzturēšanu operācijas rajonā. Kopumā aizvadītajā gadā Latvija starptautiskajā operācijā Afganistānā piedalījās ar 374 karavīriem.

Lielākais Latvijas karavīru skaits 2011. gadā atradās Afganistānas ziemeļos — Meimenā, Fārfābas provincē, kur turpināja dienestu Norvēģijas vadītās Provinču atjaunošanas vienības (PRT) sastāvā. PRT atbalsta Afganistānas drošības spēkus provincē, veicot kopējas operācijas drošības un stabilitātes nodrošināšanai. Sākot ar 2011. gada otro pusi, Latvija nodrošināja iesaisti PRT ar Manevru vienību, aizstājot

Latvijas karavīri apmāca Afganistānas drošības spēkus

to ar līdzšinējo Apsardzes un eskorta rotu. Manevru vienības uzdevums ir nodrošināt padomdevēju un sadarbības funkcijas, lai veiktu kopīgu dalību operācijās ar *PRT* atbildības rajonā dislocētajām Afganistānas Nacionālās armijas bataljona līmeņa vienībām. Iesaistišanās šo jauno uzdevumu pildīšanā sekmē Afganistānas nacionālo drošības spēku spēju attīstību, kas ir viens no svarīgākajiem priekšnoteikumiem pārejas procesa uzsākšanai Fārijābas provincē.

Latvijas karavīri atradās arī Mazāri Šarifā, Balkhas provincē, pildot dienesta pienākumus reģionālās pavēlniecības «Ziemeļi» štābā, kā arī darbojoties Nacionālā kontingenta atbalsta grupas ietvaros.

Afganistānas galvaspilsētā Kabulā karavīri pildīja pienākumus nacionālā loģistikas atbalsta elementā, kur kopā ar sabiedroto valstu partneriem organizēja kravu transportēšanu. Kopš 2010. gada vidus Kabulā turpina dienestu Latvijas muitas virsnieki, kurš kārto muitas formalitātes Ziemeļu koridora pārvadājumos iesaistītajām dalībvalstīm.

No 2011. gada februāra divi Latvijas karavīri ir izvietoti Kandahāras lidostas bāzē, lai piedalītos *NATO* apmācības misijas Afganistānā (*NTM-A*) programmā Lietuvas vadītās Aviācijas speciālistu apmācības grupas sastāvā, kur apmāca Afganistānas armijas *Mi-17* helikopteru apkalpju speciālistus. Sadarbība ar Lietuvu ir daudz nacionālās sadarbības piemērs, kas paver iespējas apvienot ierobežotos resursus, lai

nodrošinātu specifisku un Afganistānas drošības spēku attīstībai nozīmīgu spēju veicināšanu, tāpēc tiek atzinīgi novērtēta arī no *NATO* puses.

Latvijas karavīri starptautiskajā operācijā Afganistānā

Latvija paplašināja sadarbību ar Lietuvu, 2011. gada novembrī kopīgi iesaistoties operācijā Afganistānā ar *NBS* Speciālo uzdevumu vienību, kas pilda apmācību un sadarbības uzdevumus ar afgāņu drošības spēkiem Afganistānas dienvidu reģionā. Latvijas karavīri ieņem nozīmīgus amatus dažādos *ISAF* štābos — reģionālās pavēlniecības «Ziemeļi» štābā, *ISAF* Apvienotajā pavēlniecībā un *NTM-A* štābā Kabulā.

2011. gadā Latvija atjaunoja dalību ES militārajās operācijās, iesaistoties ES operācijas īstenošanā *ATALANTA* pie Somālijas krastiem. 2011. gadā Latvija šajā operācijā piedalījās kopumā ar četriem *NBS* Jūras spēku virsniekiem. Divi *NBS* virsnieki pārstāvēja

Latviju, dienot *ATALANTA* operacionālajā štābā Nortvudā, Lielbritānijā, un divi virsnieki operācijas rajonā uz operācijas štāba kuģa.

Aizvadītajā gadā Latvija turpināja dalību NATO Reaģēšanas spēku sastāvā, pirmajā pusgadā (*NRF-16* rotācijā) deleģējot Nesprāgušās municijas vada 20 karavīrus *NRF* rezerves spēku formējumā. *NRF* rezerves nepieciešamības gadījumā var tikt izmantotas, lai atbalstītu *NRF* Augstās gatavības spēkus, kuru mērķis ir nodrošināt gatavību nekavējoties iesaistīties pilna spektra operācijās.

Nemilitāro kravu tranzīts uz Afganistānu

Kopš Latvija 2010. gada pavasarī uzņēmās vadošās valsts lomu Starptautisko drošības atbalsta spēku (*International Security Assistance Force — ISAF*) partnervalstu nemilitāro kravu nogādāšanā uz Afganistānu, pārvadāti vairāk nekā 800 Eiropas valstu konteineri (*TEU* — divdesmit pēdu konteineru ekvivalentas vienības). Šī projekta ietvaros visvairāk kravas ir nosūtījuši Lielbritānija (652 *TEU*), bet tiek transportēti arī Zviedrijas, Norvēģijas, Somijas, Francijas, Nīderlandes, Čehijas, Beļģijas un Spānijas sūtījumi.

Līdztekus «vadošās valsts» koncepta realizācijai savu kravu pārvadāšanu uz Afganistānu kopš 2009. gada nogales veic ASV. 2011. gadā ASV caur Latviju pa dzelzceļu transportēja 3257 *TEU*, 4550 degvielas

cisternas (atbilst 13 650 *TEU*) un Latvijā iepirkto pārtiku *ISAF* misijas atbalstam.

Pārsvārā uz Afganistānu kravas tika pārvadātas pa dzelzceļu, bet daļa arī ar autotransportu. Saskaņā ar Satiksmes ministrijas iepriekš veiktajiem aprēķiniem, no viena *TEU* pārvadāšanas Latvijas ekonomika iegūst līdz pat 500 eiro, kopš 2009. gada beigām tas kopumā ir vairāk nekā 10 miljoni eiro.

2011. gadā tika noslēgtas jaunas vispārējās vienošanās ar četriem komersantiem par visu veidu kravu pārvadājumiem uz un no Afganistānas.

2.3. Ģeotelpiskās informācijas politikas plānošana

AM organizē un koordinē valsts politikas īstenošanu ģeodēzijas, kartogrāfijas un ģeotelpiskās informācijas jomā (militārām un civilām vajadzībām). Lai izpildītu minētos uzdevumus, ministrija sadarbojas ar tās padotībā esošo valsts aģentūru «Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūra» (LĢIA) — par ģeotelpiskās informācijas produktu sagatavošanu un NBS Apvienotā štāba Ģeometeoinformācijas daļu — par militārās ģeotelpiskās informācijas nodrošināšanu NBS vienībām.

Militārās ģeotelpiskās politikas plānošana

Militārās ģeotelpiskās informācijas jomā tāpat kā iepriekš tiek apzinātas NBS vajadzības pēc šādas informācijas, kā rezultātā

tiek sagatavots AM pieprasījums LĢIA standarta produktu ražošanai. Ik gadus dažādiem mērķiem top arī speciālie ģeotelpiskās informācijas produkti.

Militārās meteoroloģijas jomā būtisku informācijas apjomu nodrošina valsts kapitālsabiedrība «Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs», kas veido pamatu NBS nepieciešamajai meteoroloģiskajai informācijai.

2011. gadā militārās ģeotelpiskās informācijas eksperti turpināja sadarbību ar nozares ekspertiem NATO un ES dalībvalstis. Šajā gadā aizsardzības nozares ģeotelpiskās un meteoroloģiskās informācijas speciālisti aktīvi sadarbojās ar Baltijas valstu kolēģiem, turpinot kopīgi iesāktos projektus, piemēram, topogrāfisko karšu sagatavošanu un atjaunošanu valstu robežu teritorijām, Zemo lidojumu kartes atjaunošanu.

2011. gadā veiksmīgi turpinājās sadarbība ar Lielbritānijas Aizsardzības ģeogrāfijas centru un ASV Nacionālo ģeotelpiskās izlūkošanas aģentūru. Abas iestādes ir nozīmīgi Latvijas partneri attiecīgajā jomā un sniedz ģeotelpiskās informācijas atbalstu arī starptautisko operāciju vajadzībām.

AM pārstāvēja Latviju Eiropas Savienības Satelītu centra valdē, NATO Ģeotelpiskās informācijas konferencē un Starptautaru standartizācijas darba grupā.

Civilās ģeotelpiskās politikas plānošana

Civilās ģeotelpiskās informācijas jomā AM turpināja darbu pie Ministru kabineta (MK) noteikumu projektiem, kuru deleģējumi paredzēti Ģeotelpiskās informācijas likumā. 2011. gadā tika sagatavoti un stājās spēkā MK noteikumi Nr. 211 «Noteikumi par ģeotelpisko datu kopu metadatu obligāto saturu», MK noteikumi Nr. 673 «Ģeotelpisko datu kopas izmantošanas noteikumu obligātais saturs un izmantošanas atļauju saņemšanas kārtība» un MK noteikumi Nr. 879 «Ģeodēziskās atskaites sistēmas un topogrāfisko karšu sistēmas noteikumi».

Ar Ģeotelpiskās informācijas likumu Latvijas Republika (LR) pārņēma Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvu 2007/2/EK, ar ko izveido Telpiskās informācijas infrastruktūru Eiropas Kopienā (*INSPIRE*). 2011. gadā AM sadarbībā ar visu iesaistīto institūciju kontaktpersonām turpināja koordinēt pasākumus, kas saistīti ar direktīvas pārņemšanu un praktisko ieviešanu.

AM aktīvi sadarbojas ar visām LR ministrijām un to padotības iestādēm, kuras izmanto, kā arī iegūst, apstrādā un uztur ģeotelpiskos pamatdatus. AM starpresoru vienošanās ietvaros sniedz atbalstu arī Iekšlietu ministrijai, nodrošinot to ar topogrāfiskajām kartēm un ģeotelpiskajiem datiem.

Koordinējot darbības ģeotelpiskās informācijas jomā, AM sadarbojas ar akadēmisko sektoru (Rīgas Tehnisko universitāti,

Latvijas Lauksaimniecības universitāti) un profesionālajām nevalstiskajām organizācijām — Latvijas Mērnieku biedrību un Latvijas Kartogrāfu un ģeodēzistu asociāciju.

Eiropas Savienības Vides un drošības globālas uzraudzības programmā (*GMES*) AM sadarbojas ar Izglītības un zinātnes ministriju, atbalstot Latvijas pārstāvi *GMES* komitejā un pārstāvot Latviju *GMES* Drošības padomē.

2.4. Normativo aktu izstrāde valsts aizsardzības nozarē

2011. gadā stājušies spēkā 8 likumi:

1. 14.07.2011. likums «Grozījumi Stratēģiskas nozīmes preču aprites likumā» (precizē speciālās atļaujas (licences) saņemšanai izvirzītos kritērijus komersantam, nosaka institūcijas, kurām nav nepieciešama stratēģiskas nozīmes preču importa licence u.c.).
2. 14.07.2011. likums «Grozījumi likumā «Par piesārņojumu»» (precizē esošos un nosaka jaunus kritērijus, lai saņemtu licenci darbībai ar militāra rakstura sprādzienbīstamiem priekšmetiem un ar nesprāgušu munīciju potenciāli piesārņotu un piesārņotu teritoriju izpētei un nesprāgušas munīcijas meklēšanai, identificēšanai, izcelšanai, savākšanai un uzglabāšanai, kā arī precizē izsniegtās licences anulēšanas gadījumus).
3. 24.03.2011. likums «Grozījumi likumā «Par Valsts prezidenta darbības nodro-

šināšanu»» (precizē Valsts prezidenta kancelejas un viņa izveidoto institūciju darbību, valsts aizsardzības (apsardzes) nodrošināšanas kārtību Valsts prezidentam un personai, kura ieņēma Valsts prezidenta amatu, kā arī dod deleģējumu Ministru kabinetam noteikt kārtību, kādā tiek īstenotas likumā paredzētās garantijas personai, kura ieņēma Valsts prezidenta amatu).

4. 31.03.2011. likums «Grozījums Ārstniecības likumā» (izstrādāts, lai ieviestu jaunu profesiju — militārais paramediķis, noteiktu prasības militārā paramediķa iegūstamajai izglītībai un tā darbību kompetencei. Profesija tiek ieviesta, lai nodrošinātu NBS struktūrvienības ar ārstniecības personām, kuras sniegs tūlītēju neatliekamo medicīnisko palīdzību karavīriem dienesta pienākumu izpildes laikā it īpaši operacionāli sarežģītajos starptautisko operāciju apstākļos).
5. 31.03.2011. likums «Grozījumi likumā «Par reglamentētajām profesijām un profesionālās kvalifikācijas atzīšanu» (izstrādāts, lai ieviestu jaunu profesiju — militārais paramediķis — un noteiktu kritērijus, kas regulēs vispārīgās prasības militārā paramediķa izglītībai).
6. 31.03.2011. likums «Grozījums Darba likumā» (izstrādāts, lai varētu uzsākt militārā paramediķa profesijas apmācības procesu, proti, lai noteiktu, ka Profesiju klasifikatorā var iekļaut militārās profesijas, kas ļaus izstrādāt profesionālās izglītības programmu šajā profesijā un uzsākt militāro paramediķu apmācību).

7. 19.05.2011. likums «Grozījumi likumā «Latvijas Nacionālo bruņoto spēku piedalīšanās starptautiskajās operācijās»» (izstrādāts, lai vienkāršotu lēmumu pieņemšanu par NBS vienību kopējām militārajām mācībām ārzemēs).
8. 22.09.2011. likums «Grozījums likumā «Latvijas Nacionālo bruņoto spēku piedalīšanās starptautiskajās operācijās»» (izstrādāts, lai nodrošinātu NBS nepārtrauktu dalību starptautiskā operācijā Afganistānā, likums nodrošināja Ministru kabinetam vienreizējo pilnvarojumu 2011. gadā pagarināt NBS dalību starptautiskā operācijā Afganistānā uz ANO Drošības padomes rezolūcijā noteikto termiņu).
9. 22.09.2011. likums «Grozījums Stratēģiskas nozīmes preču aprites likumā» (precizē personu loku, kuras pirms AM speciālās atļaujas (licences) saņemšanas komercdarbībai ar Eiropas Savienības Kopējā militāro preču sarakstā minētajām precēm pārbaudis atbilstoši Stratēģiskas nozīmes preču aprites likumā noteiktajām prasībām).

2011. gadā pieņemts Saeimas lēmums:

15.12.2011. Saeimas lēmums «Par termiņa pagarināšanu Latvijas Nacionālo bruņoto spēku karavīru dalībai Ziemeļatlantijas līguma organizācijas vadītajā operācijā Afganistānā» (pieņemts līdz ar jaunievēlētās Saeimas pilnvaru spēkā stāšanos).

2011. gadā stājušies spēkā 23 Ministru kabineta (MK) noteikumi, būtiskākie no tiem:

1. 10.01.2012. MK noteikumi Nr. 33 «Kārtība, kādā komersants glabā Eiropas Savienības Kopējā militāro preču sarakstā minēto militāro municiju, militāro pirotehniku, militārās sprāgstvielas un spridzināšanas ietaises» (izdoti, lai izpildītu Stratēģiskas nozīmes preču aprites likuma norādīto deleģējumu un noteiktu komersantiem prasības attiecībā uz militārās municijas, militārās pirotehnikas, militāro sprāgstvielu un spridzināšanas ietaišu glabāšanu).
2. MK 15.03.2011. noteikumi Nr. 190 «Noteikumi par karavīra mēnešalgas un speciālo piemaksu noteikšanas kārtību un to apmēru» (nosaka karavīru mēnešalgas apmēru, ņemot vērā dienesta pakāpi un izdienu, un piemaksas karavīriem, kas piedalās starptautiskajā operācijā).
3. MK 29.11.2011. noteikumi Nr. 912 «Grozījums Ministru kabineta 2010. gada 29. jūnija noteikumos Nr. 606 «Noteikumi par karavīra un zemessarga uzturdevas kompensācijas apmēru un izmaksāšanas kārtību»» (nosaka, ka arī laika posmā līdz 2012. gada beigām karavīram un zemessargam tiek izmaksāta dienas pamata uzturdevas kompensācija 4 latu apmērā).
4. MK 16.08.2011. noteikumi Nr. 647 «Grozījumi Ministru kabineta 2010. gada 16. novembra noteikumos Nr. 1042 «Noteikumi par karavīru sociālajām garantijām»» (nosaka kārtību, kādā karavīram piešķir un izmaksā pārceļšanās pabalstu, ja karavīra pieņemšana profesionālajā dienestā vai pārvietošana

dienesta interesēs ir saistīta ar dzīvesvietas maiņu uz citu Latvijas Republikas administratīvo teritoriju).

5. 22.03.2011. MK noteikumi Nr. 219 «Kārtība, kādā diplomāti, diplomātiskā un konsulārā dienesta amatpersonas (darbinieki), specializētie atašeji, sakaru virsnieki, karavīri, tiešās pārvaldes iestādes amatpersonas (darbinieki) un valsts drošības iestādes amatpersonas (darbinieki) tiek norīkoti dienestā (darbā) starptautiskajās organizācijās ārvalstīs, un atlīdzības piešķiršanas kārtība».
6. 24.05.2011. MK noteikumi Nr. 412 «Par Latvijas Republikas Aizsardzības ministrijas, Igaunijas Republikas Aizsardzības ministrijas un Lietuvas Republikas Nacionālās aizsardzības ministrijas saņemšanās memoranda par Baltijas aizsardzības koledžas darbību, pārvaldīšanu un finansēšanu grozījumu».
7. 29.11.2011. MK noteikumi Nr. 923 «Par Latvijas Republikas Aizsardzības ministrijas, Igaunijas Republikas Aizsardzības ministrijas un Lietuvas Republikas Nacionālās aizsardzības ministrijas vienošanās par Ziemeļatlantijas līguma organizācijas gaisa telpas patrulēšanas finansēšanu un izmaksu sadali otro grozījumu».
8. 02.08.2011. MK noteikumi Nr. 604 «Grozījumi Ministru kabineta 2004. gada 28. septembra noteikumos Nr. 806 «Meža zemes transformācijas noteikumi»» (noteikumi ievieš normu, kas paredz, ka pēc MK iekreizēja rīkojuma saņemšanas, pamatojoties uz Aizsargjoslu likuma 36. panta septīto daļu, nav

nepieciešams pozitīvs republikas pilsētas, novada vai apriņķa domes lēmums par meža zemes transformācijas pamatotību. Šādā veidā tiks nodrošināta valsts aizsardzības funkcijas izpilde, kas ietver tādu valsts nozīmes infrastruktūras un inženierkomunikāciju objektu būvniecību krasta kāpu aizsargjoslā un pludmalē, kuri nav paredzēti vietējās pašvaldības teritorijas plānojumā, un tādu projektu realizēšanu, par kuriem lēmis MK un kuri saistīti ar valsts aizsardzības būvju būvniecību — nākotnē valsts nozīmes valdības atbalstītus projektus, kas ietver valsts aizsardzības būvju būvniecību, būs iespējams realizēt maksimāli efektīvi un atbilstoši noteiktajām tehniskajām īpašībām).

2011. gadā izdoti 10 MK rīkojumi:

1. 30.06.2011. MK rīkojums Nr. 274 «Par Nacionālo bruņoto spēku karavīru rehabilitāciju pēc atgriešanās no starptautiskajām operācijām 2011. gadā» (saskaņā ar MK rīkojumu Sociālās integrācijas valsts aģentūra nodrošināja NBS karavīriem rehabilitāciju pēc atgriešanās no starptautiskajām operācijām).
2. 30.03.2011. MK rīkojums Nr. 132 «Grozījums Ministru kabineta 2011. gada 18. janvāra rīkojumā Nr. 16 «Par Latvijas Nacionālo bruņoto spēku vienību un ārvalstu bruņoto spēku vienību kopīgajām militārajām mācībām ārvalstīs 2011. gadā»».

3. 16.06.2011. MK rīkojums Nr. 250 «Par Latvijas Nacionālo bruņoto spēku vienību un ārvalstu bruņoto spēku vienību kopīgajām militārajām mācībām Latvijas teritorijā».
4. 13.10.2011. MK rīkojums Nr. 530 «Par termiņa pagarināšanu Latvijas Nacionālo bruņoto spēku karavīru dalībai Ziemeļatlantijas līguma organizācijas vadītajā operācijā Afganistānā».
5. 22.06.2011. MK rīkojums Nr. 263 «Par Jūras novērošanas sistēmas projekta ieviešanas termiņa pagarinājumu».
6. 06.10.2011. MK rīkojums Nr. 517 «Par tehniskā novērošanas punkta būvniecību Ragaciemā».
7. 21.10.2011. MK rīkojums Nr. 554 «Par tehniskā novērošanas punkta būvniecību Mērsragā, Mērsraga novadā».
8. 10.05.2011. MK rīkojums Nr. 189 «Par finanšu līdzekļu piešķiršanu no valsts budžeta programmas «Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem»» (NBS tehnikas apkopes un remonta izdevumu segšanai pēc ārkārtējās situācijas seku novēršanas).
9. 25.05.2011. MK rīkojums Nr. 212 «Par finansējuma piešķiršanu vides un sabiedrības veselības monitoringa programmas turpināšanai».
10. 07.11.2011. MK rīkojums Nr. 580 «Par Aizsardzības ministrijai nepieciešamo līdzekļu pārdali» (lai nodrošinātu maksājumus atbilstoši līgumam par Nīderlandes Karalisko jūras spēku minū meklētāju kuģu iegādi).

2.5. Nodrošinājuma politika

Bruņoto spēku apgāde

2011. gadā aizsardzības nozarē turpinājās aizsāktā finanšu līdzekļu taupīšana. Iepirkumi tika plānoti un veikti, lai nodrošinātu aizsardzības nozares pamatvajadzības minimālā apmērā un saglabātu svarīgākās NBS funkcijas. Lai veicinātu konkurenci aizsardzības un drošības jomas iepirkumiem un nodrošinātu efektīvāku līdzekļu izlietošanu, 2011. gada nogalē tika izdots Aizsardzības un drošības jomas iepirkumu likums. Tajā noteiktas konkrētas iepirkuma procedūras, papildinātas piegādātājiem nosakāmās prasības, uzsvāru liekot uz pretendentu kvalifikāciju, kā arī precizēti noteikumi apakšuzņēmuma līgumu slēgšanai, lai veicinātu mazo un vidējo uzņēmumu iesaisti piegādēm AM vajadzībām.

Tāpat kā 2010. gadā, arī 2011. gadā par svarīgu rezultātu ir uzskatāma NBS vienību kaujas spēju saglabāšana esošajā līmenī. Īpaša uzmanība tika pievērsta NBS Sauszemes spēku brigādes attīstībai kā galvenajai bruņoto spēku kaujas vienībai, kas nodrošina karavīru dalību starptautiskajās operācijās un tiek iesaistīta dažāda veida un līmeņa mācībās. Nozīmīgi izdevumi bija arī sakaru un informācijas sistēmas attīstība, gaisa telpas novērošanas un kontroles spēju attīstība, kā arī nodrošinājuma un apgādes sistēmu pilnveidošana.

Aizvadītajā gadā tika izveidota vienota auto-transporta nodrošinājuma bāze, lai panāktu

vienotu transportlīdzekļu administrēšanas, izmantošanas un uzturēšanas kārtību AM un tās padotības iestādēs, t.sk. NBS. Vienlaikus tika organizēta transporta kustības un degvielas patēriņa kontroles sistēmas testēšana. Ir uzsākts darbs pie papildu kontroles pasākumiem degvielas patēriņa samazināšanai.

Lai efektīvi izmantotu civilos resursus un nodrošinātu militārās medicīnas attīstību, 2011. gadā tika izstrādāts medicīniskā nodrošinājuma koncepcijas projekts, kuru pārskata un papildina, lai pilnveidotu kārtību, kādā NBS personāls veselības aprūpes pakalpojumus saņem civilajās ārstniecības iestādēs.

Turpinās NBS turpmāko funkciju veikšanai vairs nevajadzīgo materiāltehnisko līdzekļu atsavināšanas process. AM valsts iestādēm ir nodevusi 34 transportlīdzekļus, pašvaldību iestādēm — 33 transportlīdzekļus, savukārt sabiedriskā labuma organizācijām plānots nodot 76 transportlīdzekļus. Transportlīdzekļus, kurus neizdosies

atsavināt, AM plāno mainīt pret NBS nepieciešamiem angāriem materiāli tehnisko līdzekļu uzglabāšanai.

2011. gadā turpinājās sadarbība ar ASV militārā finansējuma programmas līdzekļu ietvaros (ASV bezatlīdzības, Senātā apstiprināmo naudas līdzekļu piešķiršana citai valstij materiāltehnisko līdzekļu iegādei saskaņā ar ASV likumdošanu un iepirkuma procedūrām). Kopsummā no 1995. līdz 2011. gadam ASV Latvijai ir piešķirušas 86,7 miljonus ASV dolāru. 2010.—2011. gadā ASV ir ieviesušas papildu finansējuma programmu, kuras līdzekļi tiek piešķirti materiāltehnisko līdzekļu iegādei starptautiskās operācijas rajonā — Afganistānā, divu gadu ietvaros piešķirtā summa ir 10 miljoni ASV dolāru. Aizvadītajā gadā programmas ietvaros tika noslēgti līgumi par nakts redzamības ierīču, radaru detaļu, apmācību simulatoru, ūdenslidēju ekipējuma, kaujas simulācijas un informācijas tehnoloģiju datorprogrammu, radiostaciju piegādi un apmācību nodrošināšanu.

Nacionālo bruņoto spēku karavīri un militārā tehnika militārajās mācībās

Aizsardzības spēju attīstības projekti

2011. gadā tika turpināts nozīmīgākais NBS ilgtermiņa projekts — NBS bāzes «Lielvārde» lidlauka rekonstrukcija, kura īstenošanā tiek izmantots NATO līdzfinansējums. Projekta ietvaros paredzēts izveidot starptautiskajiem standartiem un nacionālajām prasībām atbilstošu lidlauku.

Skrejceļš NBS bāzes «Lielvārde» lidlaukā

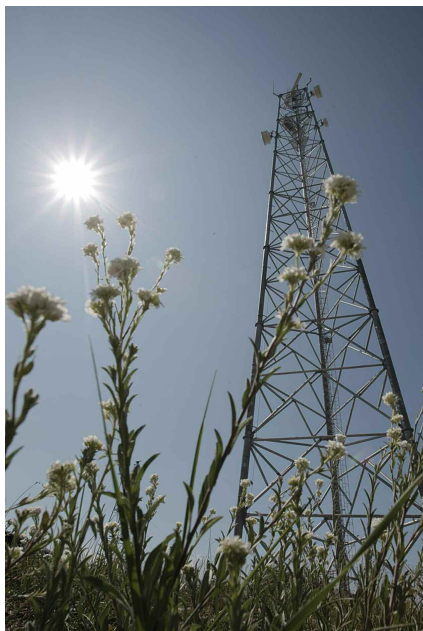
Aizvadītajā gadā tika pabeigta lidlauka rekonstrukcijas pirmā kārtā — izbūvēts skrejceļš, uzstādītas gaisakuģu bremzēšanas iekārtas un iegādāts rezerves apgaismes ģenerators. Gada otrajā pusē tika uzsākta lidlauka rekonstrukcijas 2. un 3. kārtā, kuras ietvaros tiks izbūvēti manevrēšanas ceļi un gaisakuģu stāvvietas. Dažādu funkciju lidaparātu laukumā nodrošinās iespēju lidlaukā izvietot vairāku tipu lidaparātus, t.sk. helikopterus, veikt to pārbaudes un apkopes, kā arī kravu iekraušanas vai izkraušanas darbus.

2011. gada nogalē tika uzsākts starptautiskais NATO iepirkuma konkurss gaisakuģu apbruņojuma noliktavas, lidaparātu apkopes angāra ar remontdarbnīcām un

smērvielu noliktavas izbūvei. Norisinājās arī iepirkums teritorijas nožogojuma un patruļceļa izbūves 1. kārtas būvniecībai, kā arī veikta 2. kārtas projektēšana.

2011. gadā turpinājās Jūras novērošanas sistēmas (JNS) ieviešana, kas nodrošinās pārklājumu gar 500 km garo Latvijas piekrasti no Lietuvas līdz Igaunijas robežai.

Jaunā JNS ļaus savienot divu pamatfunkciju izpildi — civilās funkcijas (krasta apsardzes uzdevumi, cilvēku meklēšana un glābšana uz jūras, vides aizsardzības, katastrofu likvidācija uz jūras u.c.) un militārās funkcijas (teritoriālo ūdeņu aizsardzība, kā arī citi militārie uzdevumi).

Jūras novērošanas sistēmas tehniskās novērošanas punkts

JNS izveidē izbūvēs 12 un rekonstruēs vienu tehniskās novērošanas punktu (TNP), kā arī iegādāsies divas mobilās stacijas. Projektu atbilstoši 2006. gadā noslēgtajam līgumam realizē sadarbībā ar NATO un Uzturēšanas un apgādes aģentūru (NAMSA) — NAMSA veic šī projekta administrēšanu un JNS kvalitātes kontroli.

Aizvadītajā gadā pabeigta piecu TNP būvniecība un viena TNP rekonstrukcija. Kopumā līdz 2011. gada beigām izbūvēti 11 TNP (t.sk. viens rekonstruēts), deviņi TNP saslēgti ar vadības centru. JNS ieviešanu plānots pabeigt 2012. gadā.

2011. gadā turpinājās arī krasta apsardzes patruļkuģu būves projekts. A/s «Rīgas kuģu

būvētava» būvētie pieci patruļkuģi nodrošinās Jūras spēku modernizāciju un spēju efektivitāti, tos varēs izmantot gan militārām, gan civilām vajadzībām.

2011. gada aprīlī AM saņēma pirmo krasta apsardzes patruļkuģi «Skrunda». Līdz ar «Skrunda» saņemšanu Jūras spēku flotilē sākās veco kuģu pakāpeniska norakstīšana un flotes modernizācija.

2011. gadā turpinājās arī otrā un trešā patruļkuģa būvniecība. 2011. gada novembrī ūdenī nolaida otro krasta apsardzes patruļkuģi «Cēsis», savukārt AM to saņēma 2012. gada aprīlī. Trešā patruļkuģa «Viesīte» nolaišana ūdenī notika 2012. gada aprīlī un saņemšana plānota līdz 2012. gada augustam.

Jaunais krasta apsardzes patruļkuģis «Skrunda»

2.6. Zinātniskās pētniecības darbības koordinēšana

Ņemot vērā aizsardzības nozares budžeta samazinājumu, 2011. gadā netika veikti no AM budžeta līdzekļiem finansēti pētījumi, galvenā prioritāte zinātniskās pētniecības, tehnoloģiju attīstības un inovāciju jomā bija sadarbības stiprināšana ar NATO un Baltijas valstu zinātniskās pētniecības organizācijām. Tādējādi tiek veicināta zinātnisko, tehnisko un finanšu resursu racionāla izmantošana aizsardzības spēju stiprināšanai.

Lai stiprinātu zinātniskās pētniecības un tehnoloģiju attīstību Baltijas reģionā, kā arī Baltijas valstu sadarbību, 2011. gadā notika Igaunijas, Latvijas un Lietuvas aizsardzības jomas zinātniskās pētniecības politikas ekspertu tikšanās.

Īstenojot kopējo Baltijas reģionālās sadarbības projektu, 2011. gadā Latvijā tika organizēta starptautiskā konference Igaunijas, Latvijas un Lietuvas militārajiem psihologiem un medicīnas ekspertiem. Konferencē galvenā tēma: pēctraumatiskā stresa sindroma veidošanās un tā pārvarēšana. Konferencē pārrunāti jautājumi ir aktuāli karavīriem, kuri piedalās starptautiskajās operācijās.

Aizvadītajā gadā Latvijas zinātniskās institūcijas, augstskolas un profesionālo asociāciju eksperti aktīvi iesaistījās NATO Pētniecības un tehnoloģiju organizācijas (NATO RTO) darbā. Organizācija ir atbildīga par

NATO aizsardzības pētniecības un tehnoloģiju procesa organizāciju, koordināciju un integrāciju, kolektīvās pētniecības un tehniskās informācijas apmaiņas vadību, nacionālo aizsardzības pētniecības aktivitāšu koordinēšanu, ilgtermiņa NATO pētniecības un tehnoloģiju stratēģijas izstrādāšanu un konsultāciju nodrošināšanu pētniecības un tehnoloģiju jautājumos. Piedaloties NATO RTO kolēģiju darbā, Latvijas zinātnieki un eksperti ir iesaistījušies un darbojas četrās pētniecības un tehnoloģiju grupās (projektos).

2.7. Militārā izglītība un svešvalodu apmācība

Militārās izglītības un apmācības politikas izstrāde

2011. gadā tika akreditētas Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijas (NAA) bakalaura studiju programmas «Sauszemes spēku militārā vadība», «Jūras spēku militārā vadība» un «Gaisa spēku militārā vadība». Visas trīs bakalaura studiju programmas akreditētas uz maksimālo laiku — 6 gadiem.

2011. gadā uzsākts darbs pie militārās izglītības sistēmas sakārtošanas. Pārskatīts NAA un NBS skolu darbs un izstrādāti priekšlikumi to efektīvizēšanai.

NAA sadarbībā ar NATO Transformācijas pavēlniecību 2011. gadā organizēja operacionālās plānošanas kursus, kā arī uzņēma

NATO un partnervalstu vingrinājums «Steadfast Pyramide» un «Steadfast Pinnacle» Latvijas Nacionālajā aizsardzības akadēmijā, 2011. gada 19. septembris

vingrinājumus «Steadfast Pyramide» un «Steadfast Pinnacle». Abu vingrinājumu mērķis — pilnveidot augstākā līmeņa virsnieku operacionālās spējas. Ņemot vērā sekmīgo pasākumu norisi, arī 2012. gadā NAA organizēs minētos pasākumus.

2011. gadā ierobežotā apjomā tika izmantotas iespējas NBS karavīriem iegūt vispārējo militāro izglītību ārvalstīs. Kopā ārvalstīs dažāda līmeņa karjeras kursus mācījās 29 virsnieki. Jaunākā štāba virsnieka līmeņa kursu beidza 13 karavīri, no tiem pieci mācījās Lietuvā, viens Beļģijā un septiņi ASV starptautiskās militārās apmācības (IMET) programmas ietvaros. Vecākā štāba virsnieka līmeņa kursu Baltijas aizsardzības koledžā Igaunijā beidza 13 karavīri, savukārt augstākā komandējošā sastāva līmeņa kursu — viens virsnieks. Viens virsnieks 2011. gadā beidza mācības vecākā štāba virsnieka līmeņa kursā un viens virsnieks augstākā komandējošā sastāva

līmeņa kursā ASV IMET programmas ietvaros.

Ar 2011. gada 1. janvāri stājās spēkā grozījumi Militārā dienesta likuma 17.1 pantā, kas nosaka veidu, kādā valsts isteno jaunatnes militāri patriotisko audzināšanu un sniedz atbalstu kustības «Jaunsardze» darbībai. Ņemot vērā šos grozījumus, tika izstrādāts un apstiprināts kustības «Jaunsardze» darbības organizācijas nolikums, kas nosaka kārtību, kādā bērni un jaunieši iesaistās brīvprātīgā kustībā «Jaunsardze» un kā tiek organizēta kustības «Jaunsardze» darbība.

Svešvalodu mācību organizācija

2011. gadā visās NBS Valodu skolas (VS) mācību nodaļās (Rīgā, Alūksnē un Liepājā) 368 kursantiem tika nodrošināta iespēja apgūt angļu valodu intensīvajos mācībuursos. Rīgas mācību nodaļā tika organizēti arī specializētie neintensīvie angļu valodas kursi, kā arī darī valodas kursi. AM un tās padotības iestāžu darbiniekiem Latvijā tika organizēti neintensīvie angļu un franču valodas mācību kursi. AM un tās padotības iestāžu darbiniekiem, kā arī NBS karavīriem bija iespēja apmeklēt arī neintensīvos franču valodas kursus Latvijas valsts iestāžu darbiniekiem Francijas institūtā Latvijā. Daži AM darbinieki apmeklēja arī neintensīvos vācu valodas kursus Gētes institūtā.

2011. gadā AM administrēja ALCPT (American Language Course Placement Test)

angļu valodas testus 174 personām, savukārt NBS VS — 1157 personām. Tika organizētas arī trīs *NATO STANAG 6001* angļu valodas testa sesijas, kurās piedalījās 185 AM un NBS amatpersonas.

2011. gadā *IMET* programmas ietvaros pasniedzēju kvalifikācijas paaugstināšanas kursos ASV piedalījās trīs NBS VS pasniedzēji/speciālisti, savukārt divi pasniedzēji apmeklēja *OMLT (Operational Mentor & Liaison Team)* angļu valodas taktisko sakaru semināru, kas notika Vācijā. Savukārt viens NBS VS un viens AM pārstāvis piedalījās *BILC (Bureau for International Language Coordination)* organizētajā konferencē Lietuvā.

2.8. Novērtējums par stratēģijas ieviešanu

AM darbības stratēģija 2010.—2014. gadam nosaka trīs darbības prioritātes:

- NBS vienību sagatavošana un dalība starptautiskajās operācijās un *NATO* Reaģēšanas spēkos, pilnveidojot operacionālo pieredzi un apgādes un nodrošinājuma spējas;
- 2011. gadā starptautiskajā operācijā Afganistānā piedalījās 374 NBS karavīri, no kuriem pastāvīgi operāciju rajonos uzturējās vairāk nekā 186 karavīri. Trīs virsnieki no Latvijas piedalījās *NATO* Reaģēšanas spēkos, savukārt četri Jūras spēku flotiles virsnieki — Eiropas Savienības pretpirātisma operācijā *ATALANTA*;

- Militārās mācības kaujas spēju uzturēšanai un uzņemošās valsts atbalsta nodrošināšanai.

2011. gadā NBS karavīri piedalījās starptautiskajās mācībās «*Baltic Host*», šo mācību mērķis bija uzlabot uzņemošās valsts atbalsta plānošanas un īstenošanas spējas. Vienlaikus sadarbībā ar *NATO* struktūrām tika organizēti kursi «*Steadfast Pyramide*» un «*Steadfast Pinnacle*», kuru mērķis bija operacionālā līmenī apmācīt augstāko virsnieku sastāvu vai šim dienesta pakāpēm atbilstošus civiltos darbiniekus *NATO* operāciju plānošanai un vadīšanai nacionālajos un daudznacionālajos *NATO* štābos;

Lielākā un nozīmīgākā aizsardzības spēju attīstības projekta — NBS bāzes «Lielvārde» lidlauka — attīstība *NATO* drošības investīciju programmas ietvaros.

2011. gadā tika pabeigta Lielvārdes militārās bāzes skrejceļa renovācija. Aizvadītajā gadā parakstīts līgums arī par lidlauka manevrēšanas ceļu un gaisakuģu peronu rekonstrukciju, šos darbus ir plānots pabeigt līdz 2013. gada vidum.

2.9. Iestādes vadības un darbības uzlabošanas sistēmas

Iekšējais audits

2011. gadā veikti 10 auditi un četri pēcauditi par jau izteikto audita ieteikumu ieviešanu AM un tās padotības iestādes, t.sk. NBS.

Vēl četri auditi atrodas novērtēšanas, ziņojuma projekta izstrādes vai saskaņošanas posmā. Nozīmīgākie auditi bija par NBS dienesta dzīvojamo telpu piešķiršanu un izmantošanu, jauniešu apmācības procesa organizēšanu un nodrošināšanu un mācību procesa uzskaites dokumentāciju Rekrutēšanas un Jaunsardzes centrā. Ir uzsākta auditu laikā konstatēto trūkumu novēršana, un daļa no tiem ir jau novērsti.

Aizvadītajā gadā aizsardzības nozarē veiktas 26 dienesta pārbaudes un izmeklēšanas un trīs disciplinārlietas. Šo procedūru mērķis bija nodrošināt lietderīgu un racionālu valsts finanšu līdzekļu izlietojumu. Izskatīti arī 18 NBS karavīru iesniegumi un sniegtas konsultācijas karavīriem par dienesta gaitas jautājumiem.

2011. gadā nodrošināta sekmīga sadarbība ar Valsts kontroli, Korupcijas apkarošanas un novēršanas biroju, kā arī NBS Militāro policiju.

Ģenerālinspekcija

2011. gadā Ģenerālinspekcija (ĢI) veica karavīru dienesta apstākļu, savstarpējo attiecību un militārās disciplīnas pārkāpumu izvērtēšanu vienībās un apakšvienībās. Veiktas divas aptaujas NBS vienībās un divas aptaujas pēc karavīru dalības starptautiskajās operācijās, pēc aptaujām sniegti priekšlikumi par konstatēto problēmu risināšanu.

Nodrošinot dienesta izmeklēšanas un dienesta pārbaudes AM centrālajā aparātā,

NBS un citās ministra un AM padotībā esošajās valsts pārvaldes iestādēs, ĢI ir vadījusi un veikusi vienu inventarizāciju un sagatavojusi inventarizācijas dokumentus, vadījusi un veikusi 26 dienesta pārbaudes un sagatavojusi ziņojumus. ĢI arī ir vadījusi vienu komisiju par nelaimes gadījumu, kurā cietis karavīrs, un sagatavojusi nelaimes gadījuma aktu, kā arī vadījusi trīs disciplinārlietas izmeklēšanas komisijas un sagatavojusi atzinumus.

ĢI ir sniegusi konsultācijas karavīriem par interesējošiem jautājumiem saistībā ar dienesta gaitu, kā arī izskatījusi 18 karavīru iesniegumus un sniegusi atbildes.

2.10. Aizsardzības ministrijas padotības iestāžu, t.sk.

Nacionālo bruņoto spēku, darbības galvenie virzieni un rezultāti

Valsts aģentūra «Latvijas Kara muzejs»
www.karamuzejs.lv

Valsts aģentūra «Latvijas Kara muzejs» ir AM padotības iestāde, kuras darbības mērķis ir veicināt sabiedrības izglītošanu un attīstību, vācot, saglabājot, pētot, izstādot un popularizējot ar Latvijas militāro un politisko vēsturi saistītās garīgās un materiālās liecības.

Aizvadītajā gadā Latvijas Kara muzeja krājums papildināts ar 331 jauniem eksponātiem — gan dāvinājumiem, gan pirkumiem. Muzeja mākslas darbu kolekciju papildināja

L. Liberta gleznotais ģenerāļa un kara ministra J. Baloža portrets. Latvijas armijas aviācijas kapteiņa A. Zariņa 30 krūšu nozīmes un apbalvojumi ir gan vērtīgs papildinājums muzeja faleristikas kolekcijai, gan latviešu virsnieka militārās karjeras (1916.—1939.) atspoguļojums. Muzejam pirmo reizi ir izdevies iegūt materiālus par latviešu karavīru līdzdalību cīņās Rietumu frontē Francijas teritorijā Pirmā pasaules kara laikā — iegūtas 83 vienības par Krievu ekspedīcijas korpusu. Krājuma papildinājuši arī 440 materiāli par mūsdienu bruņotajiem spēkiem.

Krājuma uzskaites un dokumentēšanas darbi veikti normatīvajos aktos paredzētajā kārtībā. Prioritāra joprojām bija informācijas par muzeja priekšmetiem ievadišana digitālajā Nacionālajā muzeju krājuma kopkatalogā — pievienoti 3725 priekšmeti, kā arī krājuma zinātniskā apraksta pilnveidošana Revolūcijas muzeja laikā komplektētajam krājumam — pārskata periodā tas veikts 2020 krājuma vienībām.

Aizvadītajā gadā turpinājās krājuma esības pārbaude, pārskata periodā pārbauzītas 15 844 krājuma vienības. Savukārt krājuma saglabāšanas nodaļa ir konservējusi un restaurējusi 355 krājuma priekšmetus.

Pārskata periodā turpinājās darbietilpīgā krājuma darba procedūra, t.i., muzeja krājuma finansiālā izvērtēšana un uzņemšana grāmatvedības uzskaitē. 2011. gadā finansiāli novērtētas 27 750 vienības.

2011. gadā Latvijas Kara muzeja vēsturnieki veikuši nopietnu darbu militārās vēstures izpētes jomā. Viens no galvenajiem uzdevumiem bija Latvijas Kara muzeja ikgadējā zinātnisko rakstu krājuma sagatavošana. Rakstu krājums ir veltīts Kara muzeja 95 gadu dibināšanas atcerei, un XII Gadagrāmatā publicēti tikai muzeja speciālistu darbi, kopumā — 15. Savukārt pieci raksti par Latvijas armijas iznīcināšanas tēmu 1940.—1941. gadā tika sagatavoti Vēsturnieku komisijas rakstu 27. sējumam.

Muzeja darbinieki sagatavojuši un nolasi-juši 43 lekcijas un 12 referātus gan Latvijā, gan ārvalstīs. Turpinājusies arī muzeja darbinieku sadarbība ar Baltijas aizsardzības koledžu un NBS.

2011. gada septembrī divi muzeja darbinieki piedalījās Starptautiskās militārās vēstures un ieroču muzeju asociācijas organizētajā konferencē «Vai karam ir vieta muzejā?» (*«Does War belong in Museums?»*), kas notika Grācā, Austrijā.

Kopumā muzeja darbinieki strādājuši pie 60 pētnieciskajām tēmām, kuru rezultāti atspoguļoti izstādēs, lekcijās, referātos konferencēs, semināros u.c. Dažādos izdevumos publicēti 62 raksti. 2011. gadā turpinājās sadarbība ar žurnālu «Ilustrētā Pasaules Vēsture» — vasaras pielikumā «Latviešu Karavīru Dzīve» publicēti deviņi muzeja darbinieku raksti.

Latvijas Kara muzejā 2011. gada sākumā tika atklāta jauna ekspozīcija «Latvieši kara

klausībā 19. gs. — 20. gs. sākumā». Ekspozīcija stāsta par karaklausības sistēmu un latviešu virsniecības veidošanos cariskās Krievijas armijā. Ar šīs ekspozīcijas sadaļas atklāšanu ir realizēta muzeja stratēģija pamatekspozīcijas izveidē. Tagad muzeja ekspozīcija atklāj hronoloģiski secīgu stāstu par militāro vēsturi Latvijā no 9. līdz 20. gadsimtam.

Latvijas Kara muzeja filiālē «Ziemassvētku kauju muzejā» brīvdabas ekspozīcija papildināta ar informatīvu izstādi «Latviešu strēlnieku ieroči».

Latvijas Kara muzejā aizvadītajā gadā atklātas desmit īslaicīgas izstādes, sešas no tām veidotas no muzeja krājuma materiāliem. Plašākā no atklātajām izstādēm veltīta NBS izveidei un attīstībai «Zemessardzei — 20». Atzīmējot muzeja dibināšanas 95. gadadienu, izveidota izstāde — «Latvijas Kara muzeja būvniecības vēsture». Sadarbībā ar Valsts robežsardzes koledžu gada nogalē tika atklāta izstāde «Atjaunotajai Valsts robežsardzei — 20».

Pārskata periodā Latvijas Kara muzejā bijuši 134 658 apmeklētāji, t.sk. filiālē «Ziemassvētku kauju muzejs» — 10 282, O. Kalpaka muzejā un piemiņas vietā «Airītes» — 2236. Latvijas Kara muzeja ekspozīcija apmeklētājiem ir atvērta 7 dienas nedēļā.

2011. gadā muzeja darbinieki novadīja 435 ekskursijas un sniedza 665 konsultācijas par militāro vēsturi, eksponātiem, personālijām un muzeogrāfijas jautājumiem.

Sniegta palīdzība arī Iekšlietu ministrijas Informācijas centram vēsturisko ieroču klasifikatora veidošanā.

Svarīgs izglītojošā darba virziens bija sadarbība ar skolām un Latvijas vēstures skolotāju apvienību muzeja izglītojošo nodarbību piedāvājuma popularizēšanā. Izglītojošo nodarbību vēstures apguvei izmantoja 167 skolēnu grupas.

Aizvadītajā gadā muzejā un tā nodaļās kopā organizēti 45 publiskie pasākumi, t.sk. tradicionālie pasākumi — Barikāžu atcere, Lāčplēša diena, O. Kalpaka piemiņas pasākums Airītēs, starptautiskā akcija «Muzeju nakts». Apmeklētākais pasākums bija «Muzeju nakts» akcija, ko rīkoja Latvijas Kara muzejā un Ziemassvētku kauju muzejā. Šo pasākumu apmeklēja attiecīgi 26 720 un 310 interesenti. Latvijas Kara muzeja dibināšanas 95. gadadienai bija veltīts pasākums — vēstures retrospekcija «Vēsture. Lietas. Cilvēki».

Sadarbībā ar Latvijas Dievturu sadraudzi tika realizēts mūžizglītības projekts «Dzīvesziņas skola». Tā ietvaros notika desmit pasākumi par latviešu kultūras mantojumu, vērtībām un tradīcijām.

2011. gadā muzejs turpināja sadarbību ar militārās vēstures rekonstrukcijas klubiem, organizējot vēsturisko Ziemassvētku kauju rekonstrukciju Ziemassvētku kauju muzejā. Izmantojot muzeja krājumu, piedāvātas speciālas nodarbības vecākiem ar bērniem, kuri muzeju apmeklē nedēļas nogalēs.

*Ziemassvētku kauju rekonstrukcija
Ziemassvētku kauju muzejā,
2011. gada 8. janvāris*

Turpināta arī muzeja sadarbība ar paramilitārājam un nevalstiskajām organizācijām, kā arī sadarbība ar aizsardzības nozares struktūrām.

2011. gadā tika uzturēta Latvijas Kara muzeja un divu tā teritoriālo struktūrvienību — muzeju — infrastruktūra. Aizvadītā gada rudenī atsākti darbi pie O. Kalpaka muzeja ēkas atjaunošanas, muzejam ir izveidota siltumapgādes sistēma (zemes siltums) un sākti iekšdarbi.

Valsts aģentūra «Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūra»

www.lgia.gov.lv

Valsts aģentūra «Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūra» (LĢIA) ir AM padotības iestāde, kuras darbības mērķis ir valsts politikas īstenošana ģeodēzijas, kartogrāfijas un ģeotelpiskās informācijas jomā. Aģentūra iegūst, apstrādā un uztur ģeogrāfisko pamatdatu informācijas sistēmu, kā arī sadarbojas ar valsts un pašvaldību iestādēm,

NATO dalībvalstīm, ES institūcijām un starptautiskajām organizācijām, sniedzot tām un sabiedrībai ģeodēzisko, kartogrāfisko un ģeotelpisko informāciju.

2011. gadā LĢIA turpināja līdzdarboties Eiropas Nacionālo kartogrāfijas un kadastra aģentūru asociācijā «EuroGeographics», tās projektos un ekspertu darba grupās. Precizēti dati un metadati par Latvijas teritoriju «EuroGlobalMap» (M 1:1 000 000) datubāzei, kā arī veikta hidrogrāfijas datu slāņa atjaunošana «EuroRegionalMap» (M 1:250 000) datu bāzei. Turpinājās līdzdalība projektā «EuroGeoNames» (Eiropas vietvārdu datu infrastruktūra) un EuroDEM (Eiropas digitālā augstuma datu bāze).

Tika sagatavoti testa dati «SBE — State Boundaries of Europe» (Eiropas valstu robežas) projektam, kurš paredz datu bāzes izveidi Eiropas valstu oficiāli noteiktajām valstu robežām. Aģentūras pārstāvji piedalījās Starptautiskās kartogrāfijas asociācijas 25. konferencē Parīzē. LĢIA darbojās Vides un drošības globālā monitoringa (GMES) projekta «CORINE Land Cover» darba grupā, apsekojot Eiropas zemes virsmas apaugumu un izmaiņas tajā. Minētā darba grupa ir pirmais standartizētais Eiropas zemes virsmas apauguma apsekojums par situāciju 2000. gadā un tām izmaiņām, kas ir notikušas dekādē kopš apsekojuma, kas tika veikts 80. gadu beigās (Latvijā 1996. gadā).

Aizvadītajā gadā tika uzsākts Eiropas reģionālās attīstības fonda finansētais projekts

«Valsts ģeotelpisko pamatdatu informācijas infrastruktūras izveide», kura mērķis ir izveidot valsts ģeotelpisko pamatdatu informācijas infrastruktūru, ieviešot LĢIA vienotu ģeotelpisko pamatdatu izveides, apstrādes un izplatīšanas informācijas sistēmu.

2011. gadā turpinājās Valsts ģeodēziskā tīkla datu bāzes un Vietvārdu datu bāzes uzturēšana un uzlabošana. Tika pilnveidota LĢIA ģeotelpisko datu krātuve, kā arī veikta Aģentūras sagatavoto datu kvalitātes nodrošināšanas un lietotāju prasību apzināšana.

Sniedzot iespēju plašam lietotāju lokam iepazīties ar LĢIA uzturētajām datu kopām, tika uzturēta Karšu pārlūka testa versija <http://karte.lgia.gov.lv/kartes.html>.

Nacionālo bruņoto spēku karavīrs veic uzdevumu, izmantojot militāro karti

2011. gadā nodrošināta LĢIA sagatavotās un uzturētās ģeotelpiskās informācijas izplatīšana un pakalpojumu sniegšana. Reģistrēti 237 datu un kartogrāfisko materiālu pieprasījumi, noslēgti 185 līgumi par datu sagatavošanu un nodošanu vai abonēšanu,

organizēta un veikta to izpilde. Visvairāk ģeodēzijas un kartogrāfijas pakalpojumu sniegts komercsabiedrībām — 40% no pieprasījumu skaita, pašvaldībām — 35%, grāmatniecām un karšu veikaliem — 7%, privātpersonām — 7%, valsts institūcijām — 11%.

2011. gadā turpinājās darbs Latvijas Republikas — Krievijas Federācijas kopējā valsts robežas demarkācijas komisijā un tās darba grupās. Sagatavots Latvijas Republikas — Krievijas Federācijas demarkācijas karšu plānojums, izgatavoti un saskaņoti karšu noformējuma paraugi. Veikta Latvijas — Krievijas valsts robežas aerofotografēšana 2000 km² ortofoto izgatavošana 1375 km² platībā. Kopīgi ar Krievijas pusi izlikta pagaidu robežzīmes (stigmati) visā robežas garumā un sagatavotas tehniskās atskaites. Ar pagaidu stigmatiem dabā iezīmēta Latvijas — Baltkrievijas — Krievijas valsts robežas krustpunkta robežzīmes «Neverica» atrašanās vieta.

Valsts ģeodēziskā tīkla uzturēšanas ietvaros apvidū apsekoti 247 ģeodēziskie punkti (GP). Veikti 2. klases GP mērījumi 28 1. klases nivelēšanas punktos. Veikti nivelēšanas (augstuma mērījumu) darbi valsts augstuma tīkla izveidē un uzturēšanā, nodrošināta Latvijas nivelēšanas līniju sasaiste ar Igaunijas nivelēšanas tīklu. Pabeigta 1. klases nivelēšanas tīkla datu pirmreizējā izlīdzināšana, un uzsākti aprēķini pārejai uz Eiropas vertikālās atskaites sistēmas tīklu EVRF 2007. Iesniegti dati Eiropas vertikā-

lās atskaites sistēmas (*EVRS*) datu aprēķina centram un iegūti precizēti izejas augstumi «*EVRF 2007*» Latvijas teritorijai.

Veikti relatīvie gravimetriskie mērījumi 324 ģeodēziskajos punktos un iepriekšējā gada relatīvo gravimetrisko mērījumu analīze un izvērtējums, kā arī tehniskās dokumentācijas sagatavošana.

Uzturēts valsts 1. klases ģeomagnētiskais tīkls, kā arī uzmērīti seši punkti.

Veikta Valsts ģeodēziskā tīkla datubāzes <http://geodezija.lgia.gov.lv/> informācijas papildināšana un aktualizācija — pārbaudīti un aktualizēti 1684 punkti, datubāzē importēti 114 punkti. Kopumā datubāzē pieejama informācija par 11 136 ģeodēziskiem punktiem, kas izmantojama kartogrāfijā, ģeodēzijā, teritoriju plānošanā un citās nozarēs.

Vietējā ģeodēziskā tīkla datubāzē importēti LĢIA elektroniski pieejamie poligonometrijas tīkla dati, veikta datubāzes saskarnes pilnveidošana. Nodrošināta metodiskā vadība pašvaldībām vietējā ģeodēziskā tīkla jautājumos, izskatīti un saskaņoti vietējā ģeodēziskā tīkla punktu pārcelšanas projekti un darbu pārskati.

Uzturēta un pilnveidota pastāvīgo Globālās pozicionēšanas bāzes staciju sistēma «Latvijas Pozicionēšanas sistēma» (*LatPos*) ar 24 bāzes stacijām. Tā nodrošina precīzu un ātru mērījumu veikšanu mērniecības un ģeodēzijas speciālistiem. Veikta bāzes staciju uzlabošana, nomainot esošās atmiņas

kartes ar lielākas ietilpības kartēm, un veikta antenu uzlabošana *GLONASS* sistēmas uzturēšanai. *LatPos* izmantoja 567 reģistrēti lietotāji datu pēcapstrādes režīmā un 145 reģistrēti lietotāji reālā laika datu režīmā.

Sadarbojoties ar valsts akciju sabiedrību «Latvijas Gaisa satiksme» un valsts aģentūru «Civīlās aviācijas aģentūra», pēc pieprasījuma nodrošinātas ģeodēzisko darbu ekspertīzes aeronavigācijas vajadzībām un augstuma mērījumiem.

2011. gadā noslēdzies Latvijas teritorijas aerofotografēšanas 4. cikls — veikti aerofotografēšanas darbi 23 586 km² platībā un piegādāto datu kvalitātes pārbaude. Izmantojot jaunākos aerofotografēšanas datus, sagatavotas 1250 ortofoto kartes 31 250 km² platībā, kas ietver lielāko daļu Kurzemes un Zemgales, Vidzemes rietumu daļu un teritoriju Latgales dienvidaustrumos. Veikta NBS pieprasīto teritoriju lāzerskenēšanas datu vizualizācija horizontālu veidā 1975 km² platībā.

Atjaunots valsts teritorijas digitālais virsmas modelis gan aeronavigācijas vajadzībām atbilstoši *ICAO* (Starptautiskā civilās aviācijas organizācija) prasībām, gan militārām vajadzībām.

Turpināts darbs pie militāro un civilo kartogrāfisko pamatdatu sagatavošanas un uzturēšanas. Militārās kartēšanas jomā veikta 2. izdevuma militārās topogrāfiskās kartes (mērogs 1:50 000) atjaunošana Latgales teritorijai 4060 km² platībā. Turpināta

2. izdevuma militārās topogrāfiskās kartes mērogā 1:50 000 (NATO) datu automātiska un datus uzlabojoša konvertācija pārejai uz starptautiskās kodēšanas sistēmas *DFDD (DGIWG Feature Data Dictionary)* prasībām. Sastādīta *DFDD* kodifikācijas sistēma topogrāfiskās kartes izgatavošanai mērogā 1:25 000.

Atjaunota Baltijas valstu zemo lidojumu kartes (*LFC*) mērogā 1:500 000 aeronavigācijas informācija, kā arī sniegta ģeotelpiskās informācijas atbalsts atbildīgajām NBS struktūrvienībām Latvijas zemo lidojumu sistēmas izveidošanai.

Sadarbībā ar valsts akciju sabiedrību «Latvijas gaisa satiksme» uzturēta Latvijas vizuālo lidojumu karte mērogā 1:500 000 (*VFR*). Pēc NBS pieprasījuma izgatavota specializēta *VFR* versija.

NBS uzdevumu izpildes nodrošināšanai veikta Svarīgo objektu pārlūka sagatavošana un sagatavoti dati NBS Gaisa spēku helikopteru navigācijas sistēmām.

Civilās kartogrāfijas jomā turpināts darbs pie topogrāfisko plānu un karšu atjaunošanas mērogos 1:2000, 1:10 000 un 1:50 000.

Turpināta Vietvārdu datu bāzes uzturēšana un papildināšana, būtiski uzlabojot *Web* aplikācijas. 2011. gada nogalē Vietvārdu datubāzē atradās 103 736 ieraksti, kas satur datus par 129 779 vietvārdiem. Pieejams arī Vietvārdu datu bāzes publiskās versijas jaunākais izdevums <http://vietvardi.lgia.gov.lv/>

Rekrutēšanas un Jaunsardzes centrs

www.rjc.gov.lv

AM padotības iestāde Rekrutēšanas un Jaunsardzes centrs (RJC) pilda uzdevumus, kas saistīti ar rekrutēšanas procesu NBS, kā arī AM un NBS aktualitāšu atspoguļošanu audiovizuālā formātā dažāda veida medijos, veido iknedēļas TV raidījumu «Laiks vīriem?», izdod ikmēneša militāro žurnālu «Tēvijas Sargs» un nodrošina jaunsargu mācību procesa īstenošanu.

2011. gadā pieteikumus dienestam NBS iesniedza 1124 kandidāti, no kuriem uz atlasīti tika nosūtīti 620, bet dienestam NBS atlasīti 398 karavīri. 2011. gadā RJC ar prezentācijām piedalījās izstādē «Skola 2011», pašvaldību un mācību iestāžu rīkotajos pasākumos, aktivitātēs ar plašsaziņas līdzekļu iesaisti, kā arī jaunsargu pasākumos ar lekciju kursu par rekrutēšanas un atlases procesu. Galvenais uzsvars tika likts uz rekrutēšanas pasākumiem, kuros uzrunāti jaunieši, kas nākotni vēlas saistīt ar virsnieka karjeru un iegūt augstāko izglītību Latvijas Nacionālajā aizsardzības akadēmijā. Tika rekrutēti arī jaunieši studijām Amerikas Savienoto Valstu Vestpointas Militārajā akadēmijā. Aizvadītajā gadā optimizēts personu rekrutēšanas process, padarot to vieglāku un saprotamāku pretendentiem.

2011. gadā RJC ir veicis 326 filmēšanas un 509 fotografēšanas darbus dažādos pasākumos, tādējādi dokumentējot svarīgākos notikumus aizsardzības nozarē. Vairākas filmēšanas un fotografēšanas notikušas

arī ārzemēs, fiksējot Latvijas karavīru daļu starptautiskajā operācijā Afganistānā, kā arī piedaloties starptautiskos mācību projektos.

Aizvadītajā gadā pārraidīšanai sagatavoti 43 militāri patriotiskie oriģinālrādījumi «Laiks vīriem?» par valsts aizsardzības tematiku, kas pārraidīti LTV 1. kanālā.

Rekrutēšanas un Jaunsardzes centra operators gatavo video šizetu par Jūras spēku flotili

RJC darbinieki piedalījās starptautiskajās militārajās mācībās «*Baltic Host 2011*» un operatīvi nodrošināja katra mācību vingrinājuma un uzdevuma atspoguļošanu video šizetos. Tika veikta arī NATO un partnervalstu vingrinājumu «*Steadfast Pyramide*» un «*Steadfast Pinnacle*» foto un video dokumentācija, video šizeti par šiem vingrinājumiem tika ievietoti NATO mājaslapā.

Ar fotogrāfijām par notikumiem aizsardzības nozarē tiek nodrošinātas aizsardzības nozares mājaslapas un poligrāfijas izdevumi, kā arī militārais žurnāls «Tēvijas Sargs».

RJC videooperatori 2011. gadā divas reizes piedalījās augstākās militārās vadības apmācību kursa «Mediju komunikācijas iemaņas» īstenošanā Baltijas aizsardzības koledžā. Veikti arī Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijas jaunākā štāba virsnieka un vecākā virsnieka speciālista kursu mediju treniņi.

RJC sagatavoja ikmēneša militāro žurnālu «Tēvijas Sargs», kas ir vienīgais šāda veida izdevums latviešu valodā un populārā veidā sniedz sabiedrībai militāra rakstura informāciju par aktualitātēm aizsardzības jomā. Galvenās tēmas bija saistītas ar aktualitātēm starptautiskajā operācijā Afganistānā, lai veicinātu sabiedrības izpratni un atbalstu Latvijas karavīriem viņu atbildīgajā uzdevumā. Kopējā žurnāla tirāža 2011. gadā bija 60 000 eksemplāru.

Kopš 2003. gada Latvija ir Eiropas Militārās preses asociācijas (EMPA) biedrs. 2011. gadā tika ievēlēta jauna valde un par organizācijas prezidenti ievēlēja militārā žurnāla «Tēvijas Sargs» galveno redaktori, tādējādi EMPA turpmākos četrus gadus ir Latvijas prezidentūra. Pašreiz EMPA darbojas 20 Eiropas valstu pārstāvji.

RJC ministrijas un NBS vajadzībām 2011. gadā ir sagatavojis un izdevis dažādu veidu iespaiddarbus, sagatavojis elektroniskos dizainus, veidojis izstāžu noformējumu aizsardzības nozares ceļojošajām izstādēm. RJC ar poligrāfijas materiāliem nodrošinājis starptautiskās mācības «*Open Spirit 2011*», «*Steadfast Pyramide 2011*»

un «*Steadfast Pinnacle 2011*», kā arī ārpolitikas un drošības politikas forumu «Rīgas konference 2011».

Jaunsardzes kustības ietvaros, kuras mērķis ir jaunatnes izglītošana valsts aizsardzības jomā, biedriskuma, drošsirdības, fizisko spēju un disciplīnas sekmēšana, jaunsargi vecumā no 10 gadiem līdz 21 gadam apgūst interešu izglītības programmu četros līmeņos ar sauszemes un jūras specializāciju, kā arī speciālās programmas: «Šaušana», «Tūrisms», «Defilē» u.c.

Viens no Jaunsardzes attīstības pamatprincipiem ir sadarbība ar pašvaldībām. 2011. gadā tika noslēgti 59 sadarbības līgumi ar pašvaldībām. Svarīgs darbības virziens ir papildu finansējuma piesaiste mācību procesa nodrošināšanai. Jaunsargu mācību programmu īstenošana ar pašvaldību un izglītības iestāžu apmaksātu instruktoru palīdzību sniedz iespēju attīstīt jaunsargu mācību procesu RJC

Jaunsargi veic fizisko vingrinājumu jaunsargu nometnē, 2011. gada marts

ierobežotā finansējuma apstākļos. 2011. gadā pašvaldības finansēja pavisam 741 jaunsarga mācību procesu 38 mācību vietās Latvijā.

Pagājušajā mācību gadā jaunsargu interešu izglītības programmas īstenošana tika uzsākta 166 mācību vietās, 328 mācību grupās. Jaunsardzes kustībā aktīvi darbojās un jaunsargu mācību procesā tika iesaistīti 4850 bērni un jaunieši. Jaunsardzes apmācību 4. līmeņa noslēguma testus NBS Kājnieku skolā kārtoja un apliecību par Jaunsarga apmācību programmas apguvi saņēma 182 jaunsargi.

Par AM Jaunsardzes programmas realizēšanai piešķirtajiem līdzekļiem Jaunsardzes departamentā un novadu nodaļās organizēti 1146 pasākumi jaunsargiem, kuros piedalījušies 19 532 dalībnieki. 48 jaunsargi piedalījušies 12 starptautiskos pasākumos Igaunijā un Čehijā.

Jaunsardzes vienībās novados notikuši 285 mācību pārgājieni, kuros piedalījušies 6719 jaunsargi, kā arī 50 jaunsargu praktiskās mācību nometnes, kurās piedalījušies 1096 jaunsargi, 28 mācību braucieni, kuros piedalījušies 632 jaunsargi. 79 pasākumos NBS vienībās piedalījušies 1213 jaunsargi, 260 sporta sacensībās piedalījušies 4980 jaunsargi, savukārt 144 pieņemšanas pasākumos piedalījušies 2710 jaunsargi.

Valsts aizsardzības militāro objektu un iepirkumu centrs

www.vamoic.gov.lv

Valsts aizsardzības militāro objektu un iepirkumu centrs (VAMOIC) ir AM padotības iestāde, kuras galvenie darbības virzieni ir aizsardzības nozares nekustamo īpašumu apsaimniekošana, t.sk. būvniecība, kā arī atsevišķu NBS apgādes funkciju nodrošināšana, t.sk. publiskā iepirkuma procedūru īstenošana, līgumu pārvaldība, militāri tehnisko līdzekļu kodēšana.

2011. gada nogalē VAMOIC bilancē atradās 137 AM nekustamā īpašuma objekti, t.sk. 143 zemes vienības ar kopējo platību ~9078 ha un 1130 būves. AM valdījumā atradās 154 nekustamā īpašuma objekti, no kuriem īpašumtiesības zemesgrāmatā uz valsts vārda AM personā ir nostiprinātas 91% objektu. Valsts aizsardzības nodrošinājuma vajadzībām 2011. gadā tika papildus nomātas telpas 21 nekustamajā īpašumā.

VAMOIC īsteno nekustamo īpašumu objektu apsaimniekošanu un uzturēšanu, t.sk., administrē noslēgtos preču un pakalpojumu līgumus, nosaka nosacījumu izpildes kritērijus, veic resursu plānošanu un izpildes kontroli, sniedz publiskos maksas pakalpojumus, iznomā nekustamo īpašumu daļas, kuras nav nepieciešamas aizsardzības funkciju nodrošināšanai, izvērtē un īsteno atsevišķu apsaimniekošanas pakalpojumu nodošanu privātajam sektoram.

Centrs veic aizsardzības nozares nekustamo īpašumu objektu apsaimniekošanu piešķirtā valsts budžeta finansējuma ietvaros. Nepieciešamais finansējums tiek noteikts, apkopojot objektu lietotāju vajadzības un katra konkrētā objekta apsaimniekošanas un uzturēšanas izdevumus.

VAMOIC nodrošina ar dienesta dzīvojamām telpām (dienesta dzīvokli un viesnīcas) apmēram 180 militārpersonas.

Centrs īsteno pilna cikla būvniecības un renovācijas darbu pārvaldību visā valsts teritorijā esošajos valsts aizsardzības nozares objektos, sākot ar nelielu remontdarbu veikšanu līdz lielu infrastruktūras objektu būvniecībai.

2011. gadā kopējā būvniecības izpildes summa ir 3,45 miljoni latu, neskaitot investīcijas NBS aviācijas bāzē «Lielvārde».

2011. gadā tika veikta renovācija NBS Medicīnas nodrošinājuma centra jaunajai ēkai Ezermalas ielā 6/8, pabeigta un pieņemta ekspluatācijā NBS Sporta kluba peldbaseina rekonstrukcijas 1. kārtā Krustabaznīcas ielā 11, veikta NBS Sauszemes spēku Mācību korpusa rekonstrukcija Ādažos, Zemessardzes 34. artilērijas bataljona štāba ēkas siltināšana un fasāžu renovācija, uzsākta NBS Kājnieku skolas teritorijas labiekārtošana un nožogojuma rekonstrukcija, kā arī turpinās NBS sakaru objekta «Rīti» antenu lauka rekonstrukcija Olaines novadā un O. Kalpaka memoriālā muzeja ēkas restaurācija «Airītēs» Saldus novadā.

NBS sporta kluba peldbaseina atklāšana, 2011. gada 9. decembris

VAMOIC speciālisti veic būvuzraudzību NBS bāzes «Lielvārde» skrejceļa rekonstrukcijas 2. un 3. kārtas realizācijā.

2011. gadā VAMOIC istenoja vides aizsardzības pasākumus valsts militārās aizsardzības objektos. Galvenie darbības virzieni — piesārņojuma likvidācija un dabas vērtību aizsardzība, kā arī vides aizsardzības prasību nodrošināšana objektos. Grunts piesārņojuma sanācības darbi tika turpināti NBS bāzē «Lielvārde», veikta potenciāli piesārņoto un piesārņoto vietu izpēte un monitoringi, bīstamo vielu savākšana vairākos objektos u.c.

Ādažu poligonā darbi notika saskaņā ar «Dabas aizsardzības plānu 2008.—2018. gadā», saglabājot poligonā esošās unikālās

dabas vērtības (teritorijas gandrīz 80% aizņem ES nozīmes aizsargājama dabas teritorija «Natura 2000») un nodrošinot bruņotos spēkus ar atklātām teritorijām militāro mācību veikšanai. Papildus tika uzturēta ugunsdrošības josla ap Ādažu poligona teritoriju, kā arī izveidots hidroloģiskā monitoringa tīkls. Lai atbrīvotu aizaugušas teritorijas, turpinājās koku un krūmu ciršana dažādos objektos, savukārt virsāju platību atjaunošanai tika īstenota kontrolētā dedzināšana.

VAMOIC aktīvi piedalās vides pārvaldības sistēmas ieviešanā NBS, organizē AM Vides pārvaldības sistēmas vadības grupas sanāksmes un seminārus par vides aizsardzību atbildīgajām amatpersonām.

VAMOIC īsteno Publisko iepirkumu likumā noteiktās iepirkumu procedūras AM un tās padotības iestāžu, t.sk. NBS, vajadzībām. Centralizēto iepirkuma procedūru mērķis ir nodrošināt efektīvu un profesionālu procesa īstenošanu.

2011. gadā organizētas 172 iepirkuma procedūras, no kurām 14 iepirkuma procedūras uzsāktas 2010. gadā, bet tās turpinājušās un lēmums pieņemts 2011. gadā. Savukārt 20 iepirkuma procedūras uzsāktas 2011. gadā un tiek turpinātas 2012. gadā.

No 172 iepirkuma procedūrām 112 bija centralizētās iepirkuma procedūras — iepirkumi veikti AM, tās padotības iestāžu un NBS vajadzībām. Būvniecības darbu izpildei VAMOIC 2011. gadā organizējis vēl 45 iepirkuma procedūras.

VAMOIC veic arī militāro materiāli tehnisko līdzekļu kodēšanu un standartu izvērtēšanas organizēšanu (t.i., starptautisko *NATO NSN* kodu piešķiršanu militārajiem materiāli tehniskajiem līdzekļiem un *NCAGE* kodu piešķiršanu Latvijas kompānijām). 2011. gada laikā ir piešķirti *NCAGE* 41 Latvijas kompānijai, kas ļauj tām piedalīties starptautiskajos *NATO* valstu konkursos.

Militārās izlūkošanas un drošības dienests

Militārās izlūkošanas un drošības dienests (MIDD) ir AM padotībā esoša valsts drošības iestāde, kas veic militāro pretizlūkošanu, izlūkošanu un citus Valsts drošības

iestāžu likumā un citos normatīvajos aktos tam noteiktos uzdevumus.

2011. gadā MIDD nodrošināja AM, tās padotībā esošās iestādes un NBS ar to darbbai nepieciešamo pretizlūkošanas un izlūkošanas informāciju, veica pasākumus, lai aizsargātu valsts noslēpumu AM, tās padotībā esošajās iestādēs un NBS, un kontrolēja to izpildi. MIDD pārbaudīja pretendentes, kas vēlas saņemt speciālās atļaujas (licences), kuras izsniedz AM atsevišķu licencēšanai pakļautu komercdarbības veidu veikšanai, kā arī sniedza atzinumus par speciālo atļauju izsniegšanu.

MIDD veica personu un telpu atbilstības drošības prasībām pārbaudes AM, tās padotībā esošajās iestādēs, NBS, militārajos objektos, kā arī iestādēs, organizācijās un komercsabiedrībās, kuru darbība ir saistīta ar valsts noslēpumu militārās aizsardzības jomā.

MIDD kā Latvijas Republikas nacionālā signālu izlūkošanas iestāde veica un kontrolēja signālu izlūkošanu, kā arī nodrošināja iegūtās informācijas aizsardzību.

Vienlaikus MIDD pildīja arī citus normatīvajos aktos un starptautiskajos līgumos tam noteiktos uzdevumus, t.sk. nodrošināja efektīvu informācijas apmaiņu ar *NATO* un Eiropas Savienības struktūrām un partnervalstīm, veica fiziskās drošības pasākumu pārbaudi MIDD kompetencē esošajos nacionālajai drošībai svarīgajos objektos (kritiskajā infrastruktūrā) u.c.

Nacionālie bruņotie spēki

www.mil.lv

Nacionālie bruņotie spēki (NBS) ir militāro formējumu kopums, kuru veido militāri organizēta, apmācīta un apbruņota tautas daļa, kura aizsargā Latvijas valsts suverunitāti, teritoriālo nedalāmību un tās iedzīvotājus no agresijas. NBS sastāv no Sauszemes spēku kājnieku brigādes, Jūras spēku flotes, Gaisa spēku aviācijas bāzes, Zemes-sardzes, Speciālo uzdevumu vienības, Štāba bataljona, Militārās policijas, Mācību vadības pavēlniecības un Nodrošinājuma pavēlniecības.

2011. gadā NBS kopējie budžeta izdevumi, salīdzinot ar 2010. gadu, palielinājās par 2%. Ierobežotā finansējuma apstākļos par 4% tika samazināti izdevumi personāla uzturēšanai, savukārt par 11% tika palielināts finansējums vienību uzturēšanas izdevumiem, materiāli tehnisko līdzekļu iegādēm un bruņoto spēku spēju attīstībai.

Personālsastāva skaits 2011. gadā NBS vienībās gada laikā tika saglabāts nemainīgs; veicot rekrutēšanu, bija iespējams kompensēt to karavīru skaitu, kas no dienesta atvaļinājās. Sauszemes spēku kājnieku brigāde bija rekrutēšanas prioritāte. Aizvadītajā gadā noslēdzās arī personāla politikas reformas, kā rezultātā mainījās profesionālā dienesta karavīru un civilo darbinieku proporcija NBS.

Lai arī karavīru iekļaušana vienotā atlīdzības sistēmā samazināja vairākas sociālās

garantijas, piemaksas vai to apjomus, aizvadītā gada laikā tika ieviesta piemaksa karavīriem par personīgo ieguldījumu un darba rezultātu kvalitāti.

Sauszemes spēku kājnieku brigādes karavīri mācībās Ādažu poligonā, 2011. gada 11. oktobris

2011. gadā karavīri pilnībā tika nodrošināti ar kaujas formas tērpiem un to sastāvdaļām. Ar ikdienas formas tērpiem tika nodrošināti tikai karavīri, kuriem tie bija nepieciešami tiešo dienesta pienākumu izpildei. Ierobežotā finansējuma dēļ tika veiktas vienīgi bruņu uzkabes sistēmu iegādes, pārējo ekipējuma sastāvdaļu iegādes notika tikai starptautisko operāciju nodrošināšanai.

Medicīniskā nodrošinājuma jomā 2011. gadā turpinājās darbs pie NBS medicīniskās nodrošinājuma koncepcijas ieviešanas plāna un uzdevumu izstrādes. Tika gatavoti grozījumi normatīvajos aktos par militārā paramedika profesijas ieviešanu. Sagatavoti arī NBS noteikumi «Karavīra glābēja rīcības noteikumi», kur ir noteikta kārtība, kādā NBS karavīrs glābējs veic traumu guvūša cietušā primāro novērtēšanu un lieto

aprīkojumu, medicīniskos materiālus un medikamentus. Uzsākta individuālo paplašinātās pirmās palīdzības komplektu ieviešana starptautiskajās operācijās. Organizēta apmācība un sertifikācija 10 pirmās palīdzības apmācību instruktoriem Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienestā.

Lai samazinātu NBS vienību uzturēšanas izdevumus, no NBS objekta Hospitāļu ielā 55 tika pārvietots NBS Medicīniskā nodrošinājuma centrs un Atlases un rezerves personāla uzskaites centrs. Noliktavu saimniecību attīstībai ir izstrādātas prasības tipveida materiāltehnisko līdzekļu noliktavām un uzsākti projektēšanas darbi. NBS vienību fiziskās drošības uzlabošanai izstrādāts un ieviests tipveida bāzu ārējā nožogojuma projekts.

NBS Pārvietošanas koordinācijas centrs veica NATO nemilitāro kravu pārvietošanas koordināciju. Militārajās mācībās «*Baltic Host '11*» NBS speciālisti veica uzņēmējvalsts atbalsta vingrinājumus sabiedroto spēkiem.

Aizvadītajā gadā valsts institūciju lietošanā tika nodoti NBS nelielie transportlīdzekļi.

2011. gadā NBS vienības piedalījās 58 militārās mācībās. Galvenās militārās mācības bija «*Baltic Host*», «*Kristaps*», «*Open Spirit '11*» un treniņlidojums Baltijas valstu gaisa telpā *B RTE IX*. Galvenā prioritāte lielākajās militārajās mācībās bija virzīta uz uzņēmējvalsts atbalsta spēju attīstību un valsts aizsardzības spēju uzlabošanu.

Gaisa spēku aviācijas bāzes karavīrs Baltijas valstu gaisa telpā notiekošo treniņlidojumu (B RTE) laikā, 2011. gada 13. jūlijs

2011. gadā Latvijas nacionālā kontingenta sastāvā starptautisko operāciju rajonā Afganistānā pienākumus pildīja 374 karavīri. Uz ISAF apmācību štābu 2011. gada otrajā pusgadā Latvija nosūtīja vienu virsnieku.

Aizvadītajā gadā Latvija uzsaka dalību arī Eiropas Savienības pretpirātisma operācijā *ATALANTA*, kurā piedalījās četri Jūras spēku flotiles virsnieki.

2011. gadā ASV piešķīra Latvijas Nacionālā kontingenta lietošanā jaunas bruņumašīnas jeb *MRAP* (*Mine Resistant Ambush Protected Vehicle*) un bruņotās apvidus automašīnas *HMMWV* (*High Mobility Multipurpose Wheeled Vehicle*).

NBS dalība reaģēšanas un seku likvidēšanas neatliekamo pasākumu veikšanā

2011. gadā NBS veica 37 glābšanas un meklēšanas darbus jūrā — izglābti 29 cilvēki. 12 kuģiem tika sniegta palīdzība buksēšanā un navigācijā, trīs reizes NBS

sniedza palīdzību jūrā saistībā ar piesārņojuma novēršanu. NBS organizēja 36 reidus jūrā sadarbībā ar zvejas inspektoriem un vienu reizi veica jūras monitoringu. NBS arī neitralizēja 26 sprādzienbīstamus priekšmetus jūrā.

NBS piecas reizes sniedza atbalstu ciešu transportēšanā un vienu reizi nogādāja ķirurgu brigādi steidzamai operācijai uz Daugavpils slimnīcu.

94 karavīri, 810 zemessargi un pieci civilie darbinieki piedalījās 202 pasākumos, sniedzot atbalstu sabiedriskās kārtības nodrošināšanā, patrulēšanā ar zvejas inspektoriem un citās aktivitātēs. NBS demontēja divus dambjus pāri upēm un divus ūdensatorņus, 10 reizes veikta jūras robežas patrulēšana ar gaisakuģiem sadarbībā ar Valsts robežsardzi.

Zemessardze piedalījās ķīmiskās piesārņošanas ierobežošanā pēc ugunsgrēka Mārupes novadā, kā arī divas reizes veica ķīmiska lādiņa pārbaudes un divas reizes apsekoja balonus, kuros atradās nezināma viela.

243 profesionālā dienesta karavīri un zemessargi piedalījās 58 sagatavošanās darbos iespējamai palīdzības sniegšanai plūdu, meža ugunsgrēku un citu dabas katastrofu seku likvidēšanā.

434 profesionālā dienesta karavīri un 272 zemessargi piedalījās pazudušo cilvēku meklēšanā 43 reizes; tika atrastas piecas

(četras — dzīvas, viena — mirusi) pazudušās personas. Iesaistīto cilvēku skaits — 706 cilvēki.

Zemessardzes nesprāgušās municijas neitralizēšanas speciālisti 1072 izsaukumos neitralizēja 10 625 sprādzienbīstamus priekšmetus un 15 812 strēlnieku municijas vienības. Iesaistīto cilvēku skaits — 89 cilvēki.

Zemessardzes Nesprāgušās municijas neitralizēšanas grupas karavīrs sagatavo iznīcināšanai vairāk nekā 200 sprādzienbīstamos priekšmetus, kas atrasti Tukuma novadā, teritorijā netālu no Džūkstes, 2011. gada 14. novembris

Aizvadītajā gadā notika divu zemessargu grupu apmācība sadarbībā ar Valsts policiju policejisko uzdevumu veikšanā, tika iesaistīti 111 cilvēki. Notika arī divas apmācības civilās aizsardzības jautājumos, tika iesaistīti trīs cilvēki.

NBS piedalījās arī vairākās civilās aizsardzības mācībās. 22 civilās aizsardzības mācības notika sadarbībā ar pašvaldībām, Valsts policiju un Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestu, tajās bija iesaistīti 185

cilvēki. Jūras spēku flotile ar kuģi KA-14 piedalījās mācībās «SAREX 2011» — starptautiskajās cilvēku meklēšanas un glābšanas mācībās jūrā pie Bornholmas salas Dānijā, savukārt ar kuģi A-90 — mācībās «BALEX Delta 2011» — ikgadējās starptautiskajās naftas piesārņojuma seku likvidācijas jūrā mācībās Baltijas jūrā pie Bornholmas salas. NBS karavīri piedalījās arī «Bold Mercy 2011» — NATO, Baltijas valstu meklēšanas un glābšanas atbildīgo iestāžu praktiskās sadarbības mācībās pa reģioniem.

NBS vienību un Zemessardzes dalība militārajās mācībās

Sauszemes spēku kājnieku brigāde (Szs KBde) piedalījās Dānijas divīzijas sadarbības projekta «Knight» sērijas mācībās, lai veiktu brigādes štāba personāla apmācību miera uzturēšanas un konvencionālo operāciju plānošanai, kā arī «Kristaps '11» sērijas mācībās, lai pilnveidotu brigāžu un bataljonu štābu komandvadības sistēmu.

Lai sagatavotu karavīrus dalībai starptautiskajā operācijā Afganistānā, Szs KBde piedalījās mācībās «Summer Shield VIII», «Pashtun Dagger», «Faryab 1» un «Faryab 2». Lai uzlabotu bataljonu kaujas spējas un padziļinātu militārās prasmes un iemaņas konvencionālajās operācijās, Szs KBde piedalījās mācībās KEVADTORM, savukārt, lai pilnveidotu bataljona līmeņa spējas un zināšanas operāciju veikšanai ziemas apstākļos, Szs KBde piedalījās mācībās «Ziema '11».

Gaisa spēku aviācijas bāze (GS AB)

piedalījās militārajās mācībās «Baltic Bikini 2011», lai nodrošinātu meklēšanas un glābšanas speciālistu kvalifikācijas uzturēšanu un pilnveidošanu. Lai nodrošinātu gaisa telpas novērošanas un ieroču vadības speciālistu kvalifikācijas uzturēšanu, GS AB piedalījās militārajās mācībās «Baltic Warrior 2011». Savukārt, lai pilnveidotu gaisa telpas novērošanas un ieroču vadības speciālistu prasmes miera, krīzes un bruņota konflikta scenāriju ietvaros, GS AB piedalījās militārajās mācībās «Ramstein Aspect 2011».

Nacionālo bruņoto spēku karavīri militārajās mācībās «Summer Shield», 2011. gada 1. jūnijs

GS AB piedalījās arī militāro mācību BRTE IX mācību plānošanas fāzē (gaisa telpas dizains, pieteikšana, aktivizēšana) un mācībās ar divām RBS-70 apkalpēm. Savukārt, lai pilnveidotu komandvadības sistēmu starp NBS Apvienoto štābu un Gaisa operāciju centru, NBS piedalījās «Kristaps '11» sērijas mācībās.

Jūras spēku flotile piedalījās mācībās SAREX, «SQUADEX 1/11», «Baltic Fortress '11»,

«BALTOPS '11», «SQUADEX 2/11», «Open Spirit '11», «Northern Coasts», «BALEX Delta» un «Bold Mercy '11». Šo mācību mērķis bija pilnveidot jūras telpas novērošanas spējas un ieroču vadības speciālistu prasmes miera, krīzes un bruņota konflikta scenāriju ietvaros.

Speciālo uzdevumu vienība (SUV) piedalījās militārajās mācībās «Baltic Host 2011», kas ļāva praktizēt uzņēmējvalsts funkcijas, militārajās mācībās «ZMARAY '11», kas pilnveidoja savietojamību ar citu NATO valstu speciālo uzdevumu vienībām un «Zobens '11» sērijas mācībās, kas uzlaboja sadarbību ar Zemessardzi, pilnveidoja izlūkošanas operācijas pretinieka kontrolētā teritorijā, vingrināja SUV komandvadības elementu.

NBS Štāba bataljons piedalījās mācībās «Kristaps '11», kurās pārbaudīja operacionālās spējas un darbības nodrošināšanu lauka apstākļos.

Nodrošinājuma pavēlniecība (NP) piedalījās mācībās «Baltic Host 2011», lai pilnveidotu uzņēmējvalsts atbalsta sniegšanas spējas sabiedrotajiem. NP ar atbalstu piedalījās arī mācībās «Kristaps '11».

Militārā policija sniedza atbalstu NBS regulāro spēku vienību uzdevumu izpildei starptautiskajās un nacionālajās mācībās.

Visos Zemessardzes novados intensīvi, gandrīz katru nedēļas nogali notika dažādas mācības zemessargiem. Apmācībās iegūtās zināšanas Zemessardzes vienības apliecināja mācību «Zobens '11» sērijas lauka taktiskajos vingrinājumos. Zemessardze piedalījās arī «Kristapa '11» sērijas mācībās, lai pilnveidotu 2. Zemessardzes novada un pakļauto bataljonu štābu komandvadības sistēmu.

Jūras spēku flotiles kuģi militāro mācību «Open Spirit» laikā, 2011. gada 30. augusts

3. Aizsardzības ministrijas personāls

2011. gadā AM struktūrā radikālas izmaiņas netika veiktas, ministrijas struktūras optimizācija atbilda aizsardzības ministra vadlīnijās noteiktajam.

2011. gadā AM bija apstiprinātas 228 štata vietas. Strādājošo skaits 2011. gada 31. decembrī bija 218, no tiem 133 ierēdņi, 56 darbinieki un 29 militārpersonas. Darbu starptautiskajās organizācijās, t.sk. NATO struktūrās, veica 65 AM darbinieki. Militāro pārstāvju grupas ietvaros militāro dienestu ārvalstīs pildīja 48 NBS karavīri.

Ministrijas administratīvo vadību 2011. gadā nodrošināja trīs valsts sekretāra vietnieki (administratīvos un juridiskos jautājumos; nodrošinājuma jautājumos; finanšu jautājumos), izpildsekretārs militāro spēju attīstības jautājumos, politiskais direktors — departamenta direktors, desmit departamentu direktori un seši patstāvīgo nodaļu vadītāji.

Aizvadītajā gadā AM strādāja 145 sievietes un 73 vīrieši. 23% darbinieku bija vecumā no 21 līdz 30 gadiem, 46% — vecumā no 31 līdz 40 gadiem, 18% — vecumā no 41 līdz 50 gadiem, 10% — vecumā no 51 līdz 60 gadiem, 3% — vecumā no 61 līdz 70 gadiem.

2011. gadā no darba AM atbrīvoti 26 darbinieki, t.sk. 11 pēc paša vēlēšanās, pieci — ņemot vērā darba termiņa beigas, viens —

sakarā ar ierēdņa amata likvidāciju, viens — sakarā ar ievēlēšanu amatā citā valsts iestādē, viens — pārcelts uz citu iestādi (saskaņā ar Valsts civildienesta likuma 37. pantu), seši — pēc savstarpējas vienošanās, viens — citu iemeslu dēļ. Darbā AM pieņemti 29 jauni darbinieki, t.sk. ierēdņu amatos ieceltas 22 civilpersonas un septiņi karavīri.

21 AM darbinieks atradās bērna kopšanas atvaļinājumā, no tiem 19 māmiņas un divi jaundzimušo bērnu tēvi.

91,3% AM darbinieku ir ar augstāko izglītību. Kvalifikācijas paaugstināšanas nolūkos ministrijas darbinieki turpināja studijas dažādās programmās augstākajās mācību iestādēs. 2011. gadā desmit AM darbinieki absolvēja augstākās mācību iestādes, pieci no tiem ieguva maģistra grādu.

Aizvadītajā gadā AM darbinieki dažādus kvalifikācijas celšanas kursus Latvijā apmeklēja 87 reizes, no tiem Valsts administrācijas skolas organizētos kursus — 47 reizes.

AM darbinieki turpināja papildināt svešvalodu (angļu un franču) prasmi. AM organizētajos angļu valodas kursus mācījās 60 darbinieki, savukārt franču valodas kursus — 16 AM darbinieki. 12 ministrijas darbinieki franču valodu apguva Francijas institūta Latvijā organizētos franču valodas kursus.

Mācību kursus ārvalstīs aizvadītajā gadā apmeklēja 13 ministrijas darbinieki, savukārt apmaiņas programmās ir piedalījušies divi darbinieki.

4. Komunikācija ar sabiedrību

4.1. Sabiedrības informēšanas un izglītošanas pasākumi

2011. gadā AM informēja sabiedrību par aizsardzības nozares aktualitātēm, t.sk. par Latvijas dalību starptautiskajā operācijā Afganistānā un par nozīmīgākajiem aizsardzības spēju attīstības projektiem. Tika nodrošināta starptautisko militāro mācību *«Baltic Host 2011»* un *«Open Spirit 2011»* publicitāte.

Aizvadītajā gadā Latvijā norisinājās NATO vingrinājumi *«Steadfast Pyramide 2011»* un *«Steadfast Pinnacle 2011»*, kuros piedalījās augstākā līmeņa virsnieki no NATO dalībvalstīm un partnervalstīm. Lai atspoguļotu šos vingrinājumus, tika izveidota atsevišķa mājaslapas sadaļa, kura regulāri tika papildināta ar ziņām, intervijām, videomateriāliem un fotogalerijām.

Plašsaziņas pārstāvjiem aizvadītajā gadā tika sagatavoti un izsūtīti 630 preses paziņojumi, organizētas četras preses konferences un divas preses iespējas, kā arī astoņi dažādi pasākumi ar žurnālistu līdzdalību, t.sk. apbalvošanas ceremonijas, Latvijas kontingenta karavīru pavadīšana uz dienestu starptautiskajā operācijā Afganistānā, glābšanas darbu paraugdemonstrējumi u.c. Lai veicinātu operatīvāku informācijas apmaiņu ar plašsaziņas līdzekļiem, turpinājās video tiešraižu nodrošināšana no

aizsardzības nozares preses konferencēm un preses iespējām — aizvadītajā gadā nodrošinātas trīs video tiešraides.

Lai objektīvi atspoguļotu Latvijas kontingenta karavīru dienestu starptautiskajā operācijā Afganistānā, 2011. gadā tika organizētas divas žurnālistu vizītes uz šo valsti. Turpinājās NATO un citu aizsardzības jomā nozīmīgu ziņu tulkošana, kā arī *«NATO Channel»* video tulkošana, titrēšana un ievietošana militāro ziņu portālā www.sargs.lv. Šīs aktivitātes ļauj padarīt Latvijas sabiedrībai pieejamu informāciju par drošības un aizsardzības norisēm pasaulē.

Aizvadītajā gadā AM izveidojās veiksmīga sadarbība ar Latvijas Rezerves virsnieku asociācijas uzrunātajiem vietējiem uzņēmējiem. Vairāki ražotāji: a/s *«Cēsu alus»*, a/s *«Valmieras piens»*, SIA *«Baltās nakts»* u.c., nesavtīgi sniedza atbalstu Latvijas karavīriem, kuri dien starptautiskajā operācijā Afganistānā. Valsts svētkos ar koncertiem pie karavīriem Afganistānā viesojās mūzikas

«Cēsu alus» pārstāve nodod uzņēmuma sūtījumu Latvijas karavīriem Afganistānā, 2011. gada jūnijs

grupas «Z-Scars» un «Colt». Atbalstu, nosūtīt grāmatas latviešu valodā bibliotēkai Meimenas bāzē, kas brīvajā laikā pieejama karavīriem, sniedza vairākas Latvijas izdevniecības. Akciju, dāvinot grāmatas, atbalstīja arī AM darbinieki.

AM organizēja vairākas akcijas ar skolu jaunatnes piedalīšanos. Latvijas proklamēšanas dienā — 18. novembrī — Latvijas karavīri Afganistānā saņēma skolēnu ierakstītus video apsveikumus — dziesmas un novēlējumus. Lielu atsaucību guva zīmējumu akcija «Mans sveiciens Latvijas karavīram Afganistānā» — kā sveiciens valsts svētkos starptautiskajā operācijā Afganistānā dienotajiem Latvijas karavīriem tika nosūtīti vairāk nekā 1000 zīmējumu ar vēstījumu no dzimtajās Latvijas pilsētām un laukiem. Visi skolēnu zīmējumi tika apkopoti izstādē bāzē Meimenā.

Latvijas karavīri aplūko zīmējumu konkursam «Mans sveiciens Latvijas karavīram Afganistānā» iesūtītos darbus, 2011. gada novembris

Par vienu no veiksmīgākajiem sabiedrības iesaistīšanas pasākumiem 2011. gadā kļuva aizsardzības nozares aicinājums kopīgi

locīt sarkanbaltsarkanās lentītes Latvijas Kara muzejā. Pasākumā 4. novembrī ar Latvijas iedzīvotāju palīdzību tika salocīti 3000 metru sarkanbaltsarkano lentišu. Pasākumu plaši atspoguļoja Latvijas televīzijas kanālos, radio un presē.

Aizsardzības ministrs Dr. Artis Pabriks ar skolēniem loka sarkanbaltsarkanās lentītes Latvijas Kara muzejā, 2011. gada 4. novembris

AM informēja sabiedrību, gan izmantojot aizsardzības nozares oficiālās mājaslapas (www.mod.gov.lv un www.mil.lv), gan sociālo mediju tīklu «Latvijas armija». Šo tīklu veido «Twitter» īssaziņas profils, «Facebook», draugiem.lv un «Google+» mājaslapas, «Flickr» fotokanāls, «YouTube» video kanāls un «Dipity» vēstures laika josla. Par neatņemamu sociālo mediju tīkla «Latvijas armija» sastāvdaļu ir kļuvis Latvijā vienīgais militāro ziņu portāls www.sargs.lv, kura foto un video galerijas ir savienotas ar «Latvijas armijas» sociālo mediju profiliem, kuros interesenti var sekot līdzi nozares jaunumiem, raidījumam «Laiks vīriem?» un citiem video materiāliem par militāro tematiku, tostarp dokumentālajām filmām.

Interneta vietnē pieejama militārā žurnāla «Tēvijas Sargs» un citu aizsardzības nozares izdevumu elektroniskās versijas.

Kopējā sociālo mediju tīkla «Latvijas armija» statistika rāda, ka ik dienas par bruņoto spēku aktivitātēm interesējas vidēji 8—10 tūkstoši lietotāju. T.sk. «*Twitter*» profilam «Latvijas armija» 2011. gada beigās bija vairāk nekā 780 sekotāju, draugiem.lv mājaslapai «Latvijas armija» — vairāk nekā 1100 sekotāju, «*Facebook*» mājaslapai «Latvijas armija» — vairāk nekā 640 sekotāju no 18 pasaules valstīm. Fotokanālā «*Flickr*» ievietotās fotogrāfijas ir apskatītas vairāk nekā 380 000 reižu, savukārt 2011. gada jūlijā izveidotā «Latvijas armijas» vēstures laika josla ir apskatīta gandrīz 64 000 reižu, bet «*YouTube*» video kanālu «Latvijas armija» ir abonējuši 369 lietotāji.

AM mājaslapai ir nemainīgi liels apmeklētāju skaits — to 2011. gadā ir apmeklējuši vairāk nekā pusmiljons jeb aptuveni 571 000 interesentu, NBS mājaslapu — 275 000 interesentu, savukārt aizvadītā gada februārī darbību uzsākušo militāro ziņu portālu www.sargs.lv līdz gada beigām bija apmeklējuši jau 218 000 interesentu.

4.2. Sadarbība ar nevalstisko sektoru

Ministrijas ilggadējie sadarbības partneri — nevalstiskās organizācijas (NVO) — popularizē militārās tradīcijas un kultūru, informē par militārās izglītības un jauniešu interešu izglītības iespējām, kā arī veicina sabiedrības, īpaši jaunatnes, patriotisko audzināšanu. Šo organizāciju darbība ir būtiska Latvijas iedzīvotāju zināšanu un izpratnes vairošanā par valsts aizsardzības un starptautiskās drošības jautājumiem, atvaļināto karavīru interešu aizsardzībā un kritušo latviešu karavīru piemiņas vietu sakopšanā. AM konsultējas ar NVO lēmuma pieņemšanas procesā un veicina sociālo dialogu jautājumos, kas saistīti ar nozares politikas izstrādi un īstenošanu.

No AM budžeta 2011. gadā finansējums tika piešķirts Latvijas Nacionālo partizānu apvienībai, Latvijas Nacionālo karavīru biedrībai, Latviešu virsnieku apvienībai, Latvijas Rezerves virsnieku asociācijai, Latviešu strēlnieku apvienībai, Brāļu kapu komitejai un Latvijas Transatlantiskajai organizācijai.

Aizvadītajā gadā AM turpināja sadarbību arī ar vienu no lielākajām starptautiskajām NVO — ASV Vācijas Māršala fondu. Šī ilggadējā sadarbība stiprina transatlantisko saiti sabiedroto vidū, palīdz Latvijai uzturēt pastāvīgu stratēģiskās partnerības dialogu ar ASV, veicina ieguldījumu ES kaimiņu reģiona drošības stiprināšanā, kā arī sniedz Latvijai iespēju piedalīties starptautiskajās debatēs par globālās drošības politikas un reģiona nākotnes attīstības jautājumiem.

5. Aizsardzības ministrijas 2012. gada plāns

5.1. 2011. gadā uzsāktie pasākumi, kuri tiks turpināti

Dalība starptautiskajās operācijās

2011. gadā NBS turpināja dalību NATO vadītajos Starptautiskajos drošības atbalsta spēkos Afganistānā (*ISAF*), lai Norvēģijas vadītajā Provinču atjaunošanas vienībā Meimenā (*PRT MEY*) nodrošinātu kopējo drošību un stabilitāti, atbalstot Afganistānas drošības spēkus provincē. No 2011. gada otrās puses, iesaistot *PRT MEY*

Latvijas karavīrs patrulē starptautiskajā operācijā Afganistānā

Manevra vienību, tās galvenais uzdevums ir padomdevēju un sadarbības funkcija. *PRT* sastāvā Latvija turpinās pildīt Tuvās apsarzes nodaļas funkcijas un atsevišķo specialitāšu pienākumus.

2011. gada pirmajā pusgadā Latvija deleģēja NATO Reaģēšanas spēku (*NRF*) rezervju sastāvā Nesprāgušās municijas vada 20 karavīrus. *NRF* rezervju lielums nav ierobežots, un nepieciešamības gadījumā rezerves var tikt izmantotas, lai atbalstītu *NRF* Augstās gatavības spēkus — ātri izvēršamos NATO militāros spēkus, kuru mērķis ir nodrošināt gatavību nekavējoties iesaistīties pilna spektra operācijās.

No 2012. gada 1. janvāra līdz 31. decembrim NBS Militārās policijas (*MP*) vada 37 karavīri ir iekļauti *NRF* Augstās gatavības spēku elementā. Dežūras laikā vienība atrodas savā izvietojuma vietā un veic ikdienas funkcijas, vienlaikus nodrošinot gatavību tikt aktivizētai. Šis dežūras periods saskaņā ar jauno *NRF* koncepciju pagarināts no 6 mēnešiem līdz 12 mēnešiem, tāpēc *MP* vads ir pirmā Latvijas vienība, kura nodrošinās gatavības režīmu *NRF* spēkos viena gada garumā.

2011. gadā Latvija ES pretpirātisma operācijā *ATALANTA* pie Somālijas krastiem piedalījās ar četriem NBS Jūras spēku flotiles virsniekiem. 2012. gadā Latvija turpina dalību operācijā ar diviem NBS virsniekiem *ATALANTA* operacionālajā štābā Nortvudā, Lielbritānijā, un vienu NBS virsnieku operācijas rajonā.

Nacionālo bruņoto spēku bāzes «Lielvārde» lidlauka būvniecība

2011. gadā tika turpināts nozīmīgākais NBS ilgtermiņa projekts — NBS bāzes «Lielvārde» lidlauka rekonstrukcija, kura realizēšanā tiek izmantots NATO līdzfinansējums. Projekta ietvaros paredzēts izveidot starptautiskajiem standartiem un nacionālajām prasībām atbilstošu lidlauku.

Jaunais skrejceļš NBS bāzē «Lielvārde»

Aizvadītajā gadā tika pabeigta lidlauka rekonstrukcijas pirmā kārtā, gada otrajā pusē — uzsākta lidlauka rekonstrukcijas 2. un 3. kārtā. 2011. gada nogalē tika uzsākts starptautiskais NATO iepirkuma konkurss gaisakuģu apbruņojuma noliktavas, lidaparātu apkopes angāra ar remontdarbnīcām un smērvielu noliktavas izbūvei.

2012. gadā plānots turpināt lidlauka rekonstrukcijas 2. un 3. kārtas būvniecību. Gada pirmajā pusē tiks uzsākta NATO finansēto ēku būvniecība. 2012. gadā plānots organizēt starptautisku iepirkumu sadarbībā ar NATO Uzturēšanas un apgādes aģentūru

lidlauka sakaru līdzekļu un navigācijas iekārtu iegādei. Tāpat plānots uzsākt lidlauka darbības nodrošināšanai un uzturēšanai nepieciešamās tehnikas iegādi, ko plānots veikt līdz 2014. gadam.

Gaisa telpas novērošana un patrulēšana

2011. gadā turpinājās gaisa telpas novērošanas sistēmas pilnveidošana. 2012. gada laikā tiks pabeigta 1. radiotehniskā posteņa infrastruktūras sagatavošana Lielvārdē, kur nākotnē uzstādīs jaunu trīs dimensiju radiolokācijas radaru. 2. radiotehniskā posteņa infrastruktūras izbūvi Ventspilī plānots pabeigt 2015. gadā.

Baltijas valstu gaisa telpas aktīvo aizsardzību turpina veikt NATO valstu iznīcinātāji no Zokņu lidlauka Lietuvā, kas pēc rotācijas principa nodrošina Baltijas valstu gaisa telpas patrulēšanu. 2012. gada laikā plānots rast Baltijas valstu gaisa telpas patrulēšanas ilgtermiņa risinājumu.

Glābšanas darbi un drošības pasākumi

2011. gadā un arī turpmāk aizsardzības nozare sniegs atbalstu civilajai sabiedrībai, iesaistoties meklēšanas un glābšanas pasākumos, kas vienlaikus palīdz karavīriem un zemessargiem uzturēt un attīstīt savas profesionālās spējas.

2011. gadā turpinājās Jūras novērošanas sistēmas (JNS) ieviešana, kas ļaus savienot divu pamatfunkciju izpildi — civilās funkcijas (krasta apsardzes uzdevumi, cilvēku

Nacionālo bruņoto spēku karavīri cilvēku glābšanas mācībās

meklēšana un glābšana jūrā, vides aizsardzība, katastrofu likvidācija jūrā u.c.) un militārās funkcijas (teritoriālo ūdeņu aizsardzība u.c.). Aizvadītajā gadā pabeigta piecu tehniskās novērošanas punktu (TNP) būvniecība un viena TNP rekonstrukcija. Plānots, ka JNS ieviešana tiks pabeigta 2012. gadā.

Aizvadītajā gadā turpinājās *SWATH* patruļkuģu projekta īstenošana. 2011. gada aprīlī AM saņēma pirmo krasta apsardzes patruļkuģi «Skrunda», turpinājās arī otrā un trešā patruļkuģa būvniecība. 2012. gadā plānots saņemt otro patruļkuģi «Cēsis» un trešo patruļkuģi «Viesīte». 2012. gadā tiks uzsākta arī ceturrtā un pēdējā — piektā — kuģa būve.

Latvijas pilsoņu iesaistišana valsts aizsardzībā

2011. gadā Latvijas Republikas Zemessardze aktīvi iesaistīja Latvijas pilsoņus valsts

teritorijas un sabiedrības aizsardzībā. Jaunsardzes kustība turpināja darbu ar skolas vecuma bērniem, veicot gan jauniešu patriotisko audzināšanu, gan piedāvājot iespēju izvēlēties savu nākotni saistīt ar dienestu bruņotajos spēkos. Aizvadītajā gadā jaunsargu zvērestu devuši un jaunsargos uzņemti 1183 jaunieši, savukārt Latvijas Republikas Zemessardzē iestājušies 550 cilvēki.

Vienlaikus AM informēja sabiedrību par aizsardzības nozares un NATO aktualitātēm, veicināja izpratni un diskusijas sabiedrībā par valsts aizsardzību, kā arī paaugstināja iedzīvotāju informētību un līdzdalību nozares jautājumu risināšanā. Aizsardzības nozare sniedza ieguldījumu arī Latvijas militārās vēstures izziņāšanā.

Zemessargu dalība militārajās mācībās

5.2. 2012. gada galvenie uzdevumi un pasākumi

AM galvenie uzdevumi un pasākumi
2012. gadā ir:

- nodrošināt elastīgu Latvijas gaisa telpas izmantošanu sabiedroto militārajiem mērķiem, t.sk. NATO gaisa telpas patrulēšanas misijai Baltijas valstīs;
- paplašināt NBS militārās infrastruktūras izmantošanu sabiedroto militārajām vajadzībām, efektīvizēt tās uzturēšanu, izmantojot civilajām vajadzībām;
- turpināt Latvijas līdzdalību NATO vadītajos Starptautiskajos drošības atbalsta spēkos Afganistānā un Eiropas Savienības pretpirātisma operācijā *ATALANTA*;
- īstenot NBS bāzes «Lielvārde» lidlauka attīstības projektu;
- nodrošināt Jūras novērošanas sistēmas darbību pilnā režīmā;
- pilnveidot augstākās militārās izglītības sistēmu, sekmējot un uzlabojot karavīru militārās izglītības kvalitāti Latvijas Nacionālajā aizsardzības akadēmijā;
- sagatavot NBS ilgtermiņa attīstības plānu;
- turpināt krasta apsardzes kuģu nomaiņu un *SWATH* patruļkuģu būvniecību;
- veicināt Latvijas uzņēmumu dalību NATO un Eiropas Savienības, kā arī atsevišķu dalībvalstu izsludinātajos iepirkumos aizsardzības jomā;
- atbalstīt Latvijas uzņēmumu iesaistišanos NATO militārās rūpniecības piegādes ķēdēs, organizējot ikgadēju konferenci Latvijas ražotājiem un starptautiskajiem

militārās rūpniecības uzņēmumiem par iesaistes iespējām NATO dalībvalstu ražošanas kompleksā;

- pilnveidot atbalstu karavīriem, kuri piedalījušies starptautiskajās operācijās;
- nostiprināt starptautiskās operācijas Afganistānā Ziemeļu apgādes ceļu caur Latvijas ostām, nodrošinot NBS militārās infrastruktūras izmantošanu kravu transportam uz Afganistānu un atpakaļceļā;
- sekmēt Baltijas valstu sadarbību aizsardzības jomā, tiesiski nostiprinot kopējus iepirkumus un izstrādājot Baltijas valstu brigādes izveides projektu, kā arī attīstīt kopējās Baltijas valstu spējas, paredzot Baltijas valstu specializāciju;
- veicināt Baltijas valstu minū kuģu eskadras (*BALTRON*) izmantošanu, panākot ciešāku integrāciju NATO jūras spēku struktūrās;
- pilnveidot Zemessardzes sadarbības mehānismu ar valsts un pašvaldību institūcijām sabiedriskās drošības jautājumos;
- pilnveidot Zemessardzes aktivāku un plašāku izmantošanu rezerves karavīru piesaistei valsts aizsardzībā un starptautiskajās operācijās;
- veicināt sabiedrības interesi par NBS un popularizēt profesionālo dienestu kā prestižu darba vietu;
- nodrošināt politikas veidošanu un īstenošanu militārās un civilās ģeotelpiskās informācijas jomā;
- veicināt jauniešu iesaistišanos Jaunsardzes kustībā;
- attīstīt militārās kiberaizsardzības spējas;
- turpināt O. Kalpaka muzeja un piemiņas vietas Airītēs atjaunošanu.

5.3. 2012. gadā plānotie sadarbības projekti un pētījumi

2012. gadā plānots:

- paplašināt Latvijas iesaisti Eiropas un NATO daudznacionālās sadarbības projektos, tādējādi nodrošinot Latvijai un NATO svarīgu spēju saglabāšanu un attīstīšanu;
- nodrošināt Latvijas Sauszemes spēku brigādes afiliāciju Dānijas divīzijā, palielinot Sauszemes spēku štatu nokomplektēšanu esošā NBS personāla ietvaros;
- turpināt aktīvu dalību Baltijas valstu sadarbības projektos;
- sadarbībā ar Lietuvu un Igauniju ieviest NATO gaisa operāciju vadības un kontroles sistēmas balss sakaru sistēmu Apvienotajā ziņojumu un kontroles centrā Karmelavā, Lietuvā;
- piesaistīt ES finansējumu meklēšanas, glābšanas un katastrofu radīto seku novēršanas ekipējuma iegādei;
- sekmīgi pabeigt Eiropas līdzpriekšsēdētāja pienākumus NATO Neizplatīšanas komitejā aizsardzības formātā;
- pildīt vadošās valsts pienākumus Baltijas aizsardzības koledžā.

5.4. Aizsardzības ministrijas 2012. gada budžets

Programmas kods	Programmas nosaukums	Budžets (Ls)
06.00.00.	Valsts drošības aizsardzība	4 681 118
12.00.00.	Kara muzejs	675 894
22.00.00.	Nacionālie bruņotie spēki	96 037 074
28.00.00.	Ģeodēzija un kartogrāfija	2 082 485
30.00.00.	Valsts aizsardzības politikas realizācija	9 381 879
31.00.00.	Militārpersonu pensiju fonds	6 662 700
33.00.00.	Aizsardzības īpašumu pārvaldīšana	9 052 252
34.00.00.	Jaunsardzes centrs	899 875
35.00.00.	Militārie un aizsardzības pārstāvji ārvalstīs	3 662 849
36.00.00.	Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta finansēto projektu īstenošana	619 170
62.00.00.	Eiropas Reģionālās attīstības fonda projektu un pasākumu īstenošana	129 820
73.00.00.	Pārējie ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansētie projekti	8 839 556

Programma

«Valsts drošības aizsardzība»

No programmas tiek finansēta un nodrošināta Militārās izlūkošanas un drošības dienesta darbība, atbilstoši normatīvajiem aktiem noteikto valsts drošības aizsardzības uzdevumu realizācija, starptautiskajos un starpvalstu līgumos (vienošanās) paredzēto saistību izpilde.

Programma

«Kara muzejs»

No programmas «Kara muzejs» tiek finansēta valsts aģentūras «Latvijas Kara muzejs» darbība un likuma «Latvijas Republikas valdības un Krievijas Federācijas valdības vienošanās par Latvijas apbedījumu statusu Krievijas Federācijas teritorijā un Krievijas apbedījumu statusu Latvijas teritorijā» izpilde.

Programma

«Nacionālie bruņotie spēki»

Programmā iekļauts finansējums Nacionālajiem bruņotajiem spēkiem — NBS administrēšanai, vispārējām vienībām, Gaisa spēku aviācijas bāzei, Jūras spēku flotilei, Sauszemes spēku kājnieku brigādei, Latvijas Nacionālajai aizsardzības akadēmijai, Nodrošinājuma pavēlniecībai, Mācību vadības pavēlniecībai, starptautisko operāciju un NBS personālsastāva centralizētajam atalgojumam, Zemessardzei.

Programma

«Ģeodēzija un kartogrāfija»

Programmas finansējums piešķirts v/a «Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūra» funkciju veikšanai.

Programma

«Valsts aizsardzības politikas realizācija»

Programmā iekļauts finansējums valsts aizsardzības administrēšanai, dalības NATO pasākumu finansēšanai un iemaksām starptautiskajās organizācijās.

Programma

«Militārpersonu pensiju fonds»

Programmas uzdevums ir nodrošināt pensiju izmaksu atvaļinātām militārpersonām, valsts obligātās apdrošināšanas izmaksas, kā arī pabalstu un piemaksu piešķiršanu atbilstoši spēkā esošajai likumdošanai.

Programma

«Aizsardzības īpašumu pārvaldīšana»

No programmas tiek finansēta Valsts aizsardzības militāro objektu un iepirkumu centra darbība, kā arī AM remonts, būvniecība, valsts militārās aizsardzības objektu apsaimniekošana, iepirkuma procedūru veikšana AM, tās padotības iestāžu un NBS vajadzībām.

Programma «Jaunsardzes centrs»

No programmas tiek finansēta Rekrutēšanas un Jaunsardzes centra darbība, t.sk. Jaunsardzes kustība un sabiedrības informēšanas funkcija.

Programma «Militārie un aizsardzības pārstāvji ārvalstīs»

Programmā iekļauts finansējums Latvijas aizsardzības atašeju un pārstāvju, kā arī NBS militāro pārstāvju un NBS militāro pārstāvniecību tehnisko darbinieku darbības nodrošināšanai.

Programma «Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta finansēto projektu īstenošana»

No programmas tiek finansēti Valsts aizsardzības militāro objektu un iepirkumu centra realizētie un Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas līdzfinansētie Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta finansētie projekti atbilstoši likumam «Par Latvijas Republikas dalību Kioto protokola elastīgajos mehānismos».

Programma «Eiropas Reģionālās attīstības fonda projektu un pasākumu īstenošana»

No programmas tiek finansēta valsts ģeotelpisko pamatdatu informācijas infrastruktūras izveide atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes 2007. gada 14. marta direktīvai 2007/2/EK (INSPIRE direktīva).

Programma

«Pārējie ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansētie projekti»

No programmas tiek finansēta NATO Drošības investīciju programma Lielvārdes militārā lidlauka rekonstrukcijai atbilstoši NATO prasībām.

Projektu īstenojot, tiks izveidots NATO un nacionālajām prasībām atbilstošs lidlauks, kā arī mūsdienīga un daudzfunkcionāla militārā bāze, kas nepieciešama, lai NBS varētu pildīt savus uzdevumus valsts aizsardzības nodrošināšanai.

